Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie

- 2de principiële goedkeuring

Samenvatting

Met dit besluit wordt de nieuwe Europese drinkwaterrichtlijn omgezet. Deze richtlijn legt de focus op een risicobeheer van bron tot kraan, een verbetering van de toegang tot veilig drinkwater voor iedereen, op de promotie van kraanwater en op het beter informeren van het grote publiek over de openbare drinkwaterbevoorrading. Gelet op de al zeer gedetailleerde invulling van de richtlijn is de vrije beleidsruimte beperkt. Het huidige beleid inzake de kwantitatieve aspecten van de openbare waterbevoorrading wordt verder gericht uitgewerkt. Algemeen wordt ingezet op het verhogen van het inzicht in de werking van de openbare waterleveranciers, op een verhoogde mate van sturing vanuit de Vlaamse overheid op alle waterleveranciers en op de ontwikkeling van het instrumentarium voor de sturing en opvolging.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

De Europese drinkwaterrichtlijn - of voluit RICHTLIJN (EU) 2020/2184 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 16 december 2020 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water[1] - moet omgezet worden in Vlaamse regelgeving.

Het huidige drinkwaterbesluit (besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie) is een gedeeltelijke omzetting van de vorige Europese drinkwaterrichtlijn (98/83/EG). De bepalingen uit de richtlijn rond de voedingsbedrijven en flessenwater zijn federale materies. Het Vlaamse drinkwaterbesluit bevat naast kwaliteit ook aspecten rond kwantiteit en leveringszekerheid. Deze aspecten blijven behouden.

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/LSU/?uri=CELEX:32020L2184

De Beleidsnota 2019-2024. Omgeving ingediend door Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme[2] bevat verschillende linken met dit besluit. Die zijn terug te vinden onder volgende OD:

12.4.1 OD 1. Responsabiliseren van actoren

'We sturen aan op geresponsabiliseerde actoren in de openbare drink- en afvalwatersector door ons te concentreren op het uitzetten van de randvoorwaarden voor de openbare dienstverlening gelinkt aan de impact op waterkwaliteit en de levering van voldoende *schoon, gezond* en betaalbaar *drinkwater*'.

12.4.3 OD 3. Opvolgen betaalbaarheid van de waterfactuur

'Op basis van de lopende proefprojecten rollen we een slimme watermeter uit die ook aan *lekdetectie* doet en zich automatisch in veiligheid kan stellen om grote lekken te vermijden. Hierbij streven we naar maximale afstemming met de digitale energiemeters.'

12.4.4 OD 4. Versterken toezicht op leveringszekerheid drinkwater

'De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat een verhoogde aandacht voor de leveringsgarantie in de toekomst van belang is. Een actualisatie en aanvulling van de *langetermijnvoorzieningsplannen* van de waterbedrijven dringt zich op. Hierbij dient op een onderbouwde wijze de leveringszekerheid in de toekomst, ook in tijden van droogte, te worden begroot.'

De Beleidsnota 2019-2024 ingediend door Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding bevat verschillende linken met dit besluit. Die zijn terug te vinden onder de volgende OD's:

- 2.1.2 OD we vertrekken voor de invulling van het armoedebestrijdingsbeleid van de bouwstenen uit het regeerakkoord
  'Omgeving – Drinkwaterbedrijven moeten businessmodellen ontwikkelen die robuust zijn bij dalend watergebruik. We passen de tariefstructuren voor drinkwater en afvalwater aan op basis van de resultaten van de uitgevoerde evaluatie, onder meer naar billijkheid (inzonderheid voor alleenstaanden en gezinnen met kinderen), betaalbaarheid en sturend karakter.'
- 2.4.1 OD We ontwikkelen preventieprogramma's op het vlak van onder meer binnenmilieu, drinkwater, waterrecreatie en klimaat.
  'Nieuwe polluenten - We integreren nieuwe polluenten in de milieugezondheidszorg. In ons drinkwater, ons binnen- en buitenmilieu hebben we aandacht voor de gezondheidsimpact van onder meer microplastics, hormoonverstoorders, black carbon, microbiota,… We houden de vinger aan de pols voor opportuniteiten en creëren nuttige samenwerkingsverbanden.'

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Stakeholders

De toezichthouder Volksgezondheid is in dit proces actief betrokken en geraadpleegd. Een vertegenwoordiger was aanwezig op de voor hen relevante overlegmomenten.

Dit besluit werd in nauw overleg opgemaakt met de waterbedrijven. Volgende overlegmomenten gingen door: 22 september 2021, 5 oktober 2021, 20 oktober 2021, 10 november 2021, 25 november 2021, 20 december 2021, 9 februari 2022 en 21 februari 2022, 18 oktober 2022.

Het artikel rond Toegang tot water werd besproken op de Klankbordgroep AWVR op 16 september 2021 en op 7 juli 2022. Er werd ook input / reactie gevraagd aan VVSG specifiek wat betreft de bepalingen rond toegang tot water en de rol die de lokale besturen hierin kunnen opnemen.

[2] https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/32243

Daarnaast was er ook overleg met de Waalse en Brusselse betrokken administraties. Deze spiegelgroep vergaderde op 20 september 2021, 4 oktober 2021, 18 mei 2022 en 3 juni. Verder waren er nog informele overlegmomenten met de Waalse en Brusselse toezichthouders drinkwater.

Wetgevingsadvies
Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/223 van 8 juni 2022.

Eerste principiële goedkeuring
Op 15 juli 2022 werd het ontwerpbesluit voor de eerste keer principieel goedgekeurd. Deze documenten hebben de nummers

- voor de Nota Vlaamse regering: VR 2022 1507 DOC.0918/1
- voor het ontwerpbesluit: VR 2022 1507 DOC.0918/2
- voor de bijlagen VR 2022 1507 DOC.0918/4 tot en met 8.

De Vlaamse minister, bevoegd voor Omgeving, werd gelast om het advies in te winnen van de SERV, de Minaraad en de Waterregulator.

Advies van de waterregulator
De Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, heeft op 18 juli 2022 advies gevraagd aan de WaterRegulator. Het advies van de WaterRegulator werd gegeven op 12 augustus.

Hieronder wordt nader ingegaan op het advies:

[1] *De WaterRegulator merkt op dat er in het ontwerpbesluit een aantal extra verplichtingen zijn toegewezen aan de openbare waterleverancier. Kosten voor deze nieuwe verplichtingen kunnen doorgerekend worden via de drinkwatercomponent van de integrale waterfactuur. De WaterRegulator vraagt dan ook om deze nieuwe extra verplichtingen te bekijken op haalbaarheid, redelijkheid en noodzakelijkheid. Daarnaast geeft de WaterRegulator ook aan dat voor alle nieuwe verplichtingen een onderbouwde inschatting van de kosten wordt opgemaakt in overleg met de waterbedrijven.*

Eerst en vooral is het van belang te benadrukken dat de meeste van de nieuwe verplichtingen, hetzij direct hetzij indirect, voortvloeien uit de nieuwe Europese drinkwaterrichtlijn. Een overzicht wordt gegeven in de tabel in bijlage A.
Voor wat betreft de haalbaarheid, de redelijkheid en de noodzakelijkheid is de verantwoording opgenomen in de nota bij de artikelsgewijze bespreking.
Voor de berekening van de extra kosten voor de nieuwe verplichtingen per relevant artikel wordt verwezen naar de bijlage B bij deze nota. De kostenberekening werd opgemaakt in overleg met de waterbedrijven. Het overleg hierover vond plaats op dinsdag 18 oktober 2022. De totale geraamde kost varieert van 0,30 € tot 1,42 € per klant per jaar. Uitgemiddeld over Vlaanderen wordt de kost geraamd op 0,65 € per klant per jaar.
Deze opmerking geeft geen aanleiding tot aanpassing van het besluit.

[1-b] De WaterRegulator geeft aan dat in artikel 10 en artikel 22 de kosten niet gekend zijn van de uit te voeren acties.

Het spreekt voor zich dat op het moment dat een actieplan wordt opgemaakt, er aandacht is voor de kost en de financiering van de acties. Om tegemoet te komen aan de opmerking van de WaterRegulator wordt het aspect kostenraming en evaluatie van de impact op de kostprijs van het water toegevoegd in de relevante artikels. Dit om te verzekeren dat op het moment dat beslist wordt over acties deze informatie is overweging genomen kan worden.

Deze toevoeging wordt opgenomen in de volgende artikels: artikel 10 en artikel 22 (2 maal).

[2] De WaterRegulator wijst op het feit dat je als private waterleverancier een heel aantal taken niet moet uitvoeren die de openbare waterleverancier wel moet doen. Dit zou kunnen leiden tot marktverstoring. Dit omdat de private waterleveranciers hierdoor (minder verplichtingen) drinkwater goedkoper zouden kunnen aanbieden. De recente evoluties in watervoorziening wijzen erop dat waterlevering door private waterleveranciers zal toenemen.

De keuze die eerder gemaakt werd, gebeurde in functie van de huidige situatie en dus vanuit het aansturen van bestaande actoren op Vlaams grondgebied. Om toekomst gericht te zijn én in te gaan op het advies van de WaterRegulator en ook dat van de SERV en de MINA-raad, werd een grondige screening van de verplichtingen uitgevoerd. De verplichtingen werden maximaal gelijk geschakeld tussen de exploitanten van een openbaar waterdistributiewerk en de private waterleveranciers die al dan niet gebruik maken van een distributienetwerk. Bij gebruik van een distributienetwerk ontstaat er een leverancier – klant relatie en is een gelijkschakeling van de verplichting inderdaad vaak wenselijk. Bij de praktische implementatie zal er gewaakt worden dat de haalbaarheid voor toekomstige lokale en innovatieve projecten niet onnodig gehypothekeerd wordt. Deze gelijkschakeling leidt tot een aantal aanpassingen van het besluit in de artikels. De tabel 1 geeft het overzicht. Voor de private waterleveranciers die geen distributienetwerk uitbaten, zijn de verplichtingen niet allemaal doorgetrokken.

tabel 1: overzicht van de verplichtingen voor openbare en private waterleveranciers na advies van de WaterRegulator, SERV en Mina-raad.

Artikel	Onderwerp	Waterleverancier		
		Openbaar	Privaat met distributienetwerk	Privaat zonder distributienetwerk
1 §3	aansturing, evaluatie en opvolging door de minister voor wat de uitvoering en invulling van KPI's en doelstellingen	Ja	Ja	Nee
7 §3	het opstellen van een planning voor de opmaak en rapportering van de risicobeoordeling en risicobeheer	Ja	ja	Nee
10 §3	bezorgen van beschikbare informatie voor analyse potentiële risico's van huishoudelijke leidingnetten	Ja	Ja	Ja
18 §8 / 19 §2	het samen met de bevoegde entiteiten de noodzaak bepalen om nooddrinkwatervoorziening of noodwatervoorziening te organiseren	Ja	Ja	Ja
20	het opstellen van een evaluatienota in geval van afwijking van de kwaliteitseisen zoals vermeld in art 18 §2 of een ernstige bedreiging voor de volksgezondheid als vermeld in artikel 19	Ja	Ja	Ja
22	het opstellen van een evaluatie om de toegang tot drinkwater te verbeteren voor iedereen, meewerken aan het opstellen van een actieprogramma terzake, met inbegrip van een kostenraming en de impact op het tarief en uitvoeren en rapporteren over de uitvoering ervan	Ja	Nee	Nee
22	het plaatsen van buiten- of binnen tappunten in openbare ruimten	Ja	Nee	Nee
24 §2	het beschikken over een leveringsplan	Ja	Ja	Nee
24 §3	het beschikken over een lange termijn voorzieningsplan	Ja	Nee	Nee
25 §2 en 3	onmiddellijk melden van een onderbreking van een waterlevering	Ja	Ja	Ja
26	het beschikken over nood- en interventieplan en een bedrijfscontinuïteitsplan	Ja	Ja	Nee
27	het melden, onderzoeken en nemen van maatregelen om de kwantitatieve continuïteit van de waterlevering te verzekeren	ja	Ja	Nee
28	opstellen van een evaluatienota bij een ernstige bedreiging van de waterlevering	Ja	Ja	Nee
29	het beoordelen van het lekverlies en van de mogelijkheden tot verbeteren van het terugdringen ervan	ja	Ja	Nee

30	het ontsluiten van informatie cfr. bijlage IV	Ja (deel A)	Ja (deel A)	Ja (deel B)
31	het op verzoek gratis informeren van elke verbruiker over de kwaliteit van het drinkwater	Ja	Ja	Ja
Bijlage II	Meten in publieke gebouwen – Deel B.2.	Ja	ja	Niet relevant

[3] De WaterRegulator adviseert om de definities te verduidelijken voor de waterbedrijven die zowel openbare als private waterleverancier zijn, aanduidend dat in dat geval de verplichtingen uit het besluit per activiteit gelden, nl. voor de openbare drinkwateractiviteit en/of voor de private wateractiviteit.

Een extra definitie werd toegevoegd. Privaat waterdistributienetwerk kreeg, naast het openbaar waterdistributienetwerk, een definitie. De verplichtingen die gelden voor de openbare waterleverancier worden maximaal doorgetrokken naar de *private waterleverancier die gebruik maakt van een privaat waterdistributienetwerk*. De verplichtingen voor het exploiteren van een privaat waterdistributienetwerk worden dusdanig verduidelijkt en op scherp gesteld.

Deze aanbeveling geeft aanleiding tot een wijziging aan artikel 2: invoeging van '14° privaat waterdistributienetwerk' en aanpassing van '15° private waterleverancier'.

[4] De WaterRegulator adviseert om artikel 1 §3 te herdenken zodat duidelijk is wat precies beoogd wordt met deze bepaling en er duidelijkheid is over hoe dit zich verhoudt tot wat reeds bestaat.

Het vastleggen van doelstellingen cf artikel 1§3 van dit besluit is niet gelijk te stellen met het opleggen van bijkomende openbare dienstverplichtingen (ODV). Conform het decreet is een openbare dienstverplichting (2.1.2, 21°) een verplichting die betrekking heeft op sociaal-economische, ecologische en technische aspecten van de voorziening van water bestemd voor menselijke aanwending en voor de sanering ervan. Artikel 2.5.1.1 van het decreet legt hierbij inderdaad vast dat het aan de Vlaamse regering toekomt om deze ODV's vast te leggen. Met het nieuwe artikel 1§3 van dit besluit is er voor gekozen om een aanvullend beleidsspoor op te zetten dat de minister moet toelaten de uitvoering en invulling van dit besluit aan te sturen, te evalueren en op te volgen. De nieuwe bepaling heeft met andere woorden enkel tot doel om de opvolging en het toezicht op de in dit besluit vastgestelde verplichtingen (waaronder ODV's) te versterken, en niet om extra verplichtingen op te leggen. Een afstemming met wat er nu reeds bestaat en gerapporteerd wordt aan KPI's wordt verzekerd. Om tegemoet te komen aan de bezorgheden van de WaterRegulator wordt toegevoegd dat de WaterRegulator geconsulteerd zal worden alvorens de minister invulling geeft aan het gegeven mandaat.

[5] De WaterRegulator adviseert om het 3e lid van §2 van artikel 6 van het ontwerpbesluit uit te breiden zodat de bevoegd entiteit leefmilieu ook richtlijnen kan opstellen over het tijdstip waarop de melding moet gebeuren.

Aan artikel 6§1 van het ontwerpbesluit wordt toegevoegd dat de melding ingediend wordt 30 dagen voor de start van werken van aanleg voor het nieuwe watervoorzieningssysteem. Zo wordt mogelijk gemaakt dat indien nodig nog advies kan uitgebracht worden om de kwaliteit van het systeem te garanderen.

[6] Over het plaatsen van tappunten door de openbare waterleverancier adviseert de WaterRegulator om het zinsdeel 'al dan niet tegen betaling' te schrappen. Dit omdat niet bepaald is onder welke voorwaarden en aan wie er kosten voor een buiten of binnen tappunt in een openbare ruimte doorgerekend kunnen worden. De WaterRegulator vraag dit eenduidiger te regelen. Daarbij stelt de WaterRegulator dat de kost van deze openbare dienstverplichting gesolidariseerd wordt over de abonnees en er dus geen specifieke kost wordt doorgerekend aan de aanvrager.

De zinssnede 'al dan niet tegen betaling' wordt geschrapt uit dit besluit. De waterbedrijven plaatsen echter ook nu al drinkwaterfonteinen in publieke gebouwen. Het waterbedrijf bepaalt zelf of ze daar al dan niet een kost voor aanrekent aan de gemeente, de school, de gebouwbeheerder, …. Deze tussenzin van deze paragraaf beoogde dus een bestaande praktijk vast te leggen in een openbare dienstverplichting. Het uitsluiten van de mogelijkheid dat een waterbedrijf een kost kan aanrekenen voor de plaatsing van de tappunt kan remmend werken op het traject ter invulling van de EU-beleid. Het aspect kostenaanrekening past inhoudelijk beter in het besluit van 8 april 2011 betreffende het Algemeen Waterverkoopreglement. Bij een volgende herziening zal worden bekeken of het aangewezen is om een regeling voor de kostenaanrekening uit te werken.

[7-1] Over de langetermijnvoorzieningsplan en tariefregulering adviseert de WaterRegulator om in art. 24 §3 het woord 'transport' te vervangen door toevoer.

Deze aanpassing wordt niet doorgevoerd. Transport is niet hetzelfde als toevoer.

[7-2] Daarnaast vraagt de WaterRegulator ook om te verduidelijken waar de resultaten van een behoefteprognose voor drinkwater en de draagkracht van de ruwwaterbronnen te vinden zijn.

Het is aan de waterbedrijven zelf om een behoefteprognose te doen. Voor wat betreft informatie betreffende de draagkracht van de ruwwaterbronnen wordt verwezen voor grondwater naar bv. de toestandsbepaling en visie uit het huidige stroomgebiedbeheerplan (2022-2027), voor oppervlaktewater naar bv. het Vlaams reactief afwegingskader waterschaarste en droogte. De openbare waterleveranciers zijn trouwens ook lid van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid en krijgen zo zicht op nieuwe kennis en data die relevant kunnen zijn. Indien specifieke en meer gedetailleerde informatie over de draagkracht van de bronnen nodig is voor het opmaken van een langetermijnvoorzieningsplan zullen de betrokken entiteiten binnen de Vlaamse overheid in dialoog gaan met de betreffende openbare waterleverancier om eventuele kennisleemtes in te vullen.

Deze aanbeveling leidt niet tot een wijziging van het besluit.

[7-3] Als laatste wordt een wijziging gevraagd van het laatste lid 'De openbare waterleverancier waarborgt een afstemming tussen het langetermijnvoorzieningsplan en het tariefplan zoals bepaald in artikel 5 van het besluit van Vlaamse Regering van 5 februari 2016 houdende tariefregulering van de integrale drinkwaterfactuur

De wijziging wordt ingebracht in artikel 24, §3.

Advies van de MINAraad en de SERV

De adviesvraag werd overgemaakt aan de raden op 18 juli 2022. Omwille van de vakantieperiode vroeg het secretariaat uitstel en verkreeg dit tot 26 september 2022. Dit advies 2022| 20[3] werd verwerkt.

[4] De mening van de raden is dat dit besluit teveel verantwoordelijkheid doorschuift naar de openbare waterleveranciers en de Vlaamse overheid de regisseursrol onvoldoende opneemt.

Deze punten worden hieronder verder besproken.

[3] https://www.minaraad.be/themas/hinder/besluit-omzetting-drinkwaterrichtlijn-adviesvraag

[5] De raden zien de invulling van de regisseursrol in de uitvoering van een reeks acties die voorwaardelijk zijn geformuleerd. De Raden vragen om die passages te versterken, door te stellen dat de Vlaamse overheid deze acties zal opnemen tegen een bepaalde datum.

Dit besluit beoogt de verplichtingen voor de waterleveranciers vast te leggen. Voor de invulling van deze verplichtingen kan het aangewezen zijn om te voorzien in een bijkomende sturing vanuit de bevoegde Vlaamse instanties zonder evenwel de doelstellingen te wijzigen of nieuwe verplichtingen op te leggen. Om een eventuele aanvullende sturing, die niet altijd nodig zal zijn, mogelijk te maken is er in verscheidene passages bewust gekozen voor een voorwaardelijke formulering. De bevoegde instanties beschikken over de nodige instrumenten om via technische richtlijnen deze sturing te verzekeren. Dit is nu al een gangbare praktijk, verschillende richtlijnen zijn al opgemaakt. Het verplicht maken tegen een specifieke timing is, gelet op de deze bestaande werking, niet nodig en zorgt voor een onnodige administratieve verzwaring.

Deze aanbeveling leidt niet tot een wijziging van het besluit.

[6] *De raden stellen dat als de Vlaamse overheid de regisseursrol wil waarmaken, er nood is aan een heldere visie en specifieke doelstellingen. De raden verwijzen naar het strategisch plan watervoorziening.*

Met het Strategisch Plan Watervoorzienig – openbare waterbevoorrading is, zoals de Raden aangegeven, een belangrijke stap gezet. Daarnaast is ook de Blue deal te vermelden. Gekoppeld aan het klimaatadaptatiebeleid zal verder invulling gegeven worden aan deze visie.
Via dit besluit zetten we de verwachting over de langetermijnvoorzieningsplannen (LTVP), die de waterbedrijven conform artikel 24§3 van dit besluit moeten opmaken, op scherp. Dit LTVP kan op elk moment door de bevoegde overheid opgevraagd en doorgelicht worden. Een van de punten is het toetsen aan de beleidsvisies rond leveringszekerheid en watersysteembeheer (zie artikel 24 §3 alinea 6 2°) (bv het Strategisch Plan Watervoorziening, de Blue deal, etc). Een ander punt is het checken of er opportuniteiten zijn voor structurele samenwerkingen en investeringen.
De overkoepelde afstemming is mogelijk in de recent opgerichte Vlaamse stuurgroep openbare watervoorziening (zoals voorzien in de Blue deal).

Deze aanbeveling leidt niet tot een wijziging van het besluit.

[7] Volgens de Raden hoort de Vlaamse overheid een aantal taken zelf in te vullen. Volgende punten worden aangehaald en besproken [7.1 tot en met 7.3].

[7-1] Voor het invulling van het risicobeheer van de onttrekkingsgebieden, is het aan de overheid om te beslissen om al dan niet bijkomende maatregelen op te leggen om vervuiling te voorkomen.

Het standpunt van de Raden kan worden bijgetreden. Het is inderdaad aan de lidstaat om ervoor te zorgen dat er correct en volledig invulling gegeven wordt aan de doelstellingen en de verplichtingen die voortvloeien uit zowel de kaderrichtlijn water (artikel 7) als uit de nieuwe drinkwaterrichtlijn (artikel 8). Het ontworpen artikel 8 uit dit besluit voorziet dat de waterleveranciers vanuit hun operationele kennis risico's verbonden aan de bron in kaart brengen en tevens ook preventieve en mitigerende maatregelen identificeren. Er wordt dus een analyse vanuit de basis gevraagd die wordt aangeleverd aan de VMM. Op basis van o.a. deze analyse en de eigen kennis van bronrisico's zal invulling gegeven worden aan het bronbeschermingsbeleid zoals voorzien in het maatregelenpakket groep 4A en 4B Beschermde gebieden van de sroomgebiedbeheerplannen. Maatregelen die door de waterleverancier zelf genomen kunnen worden, zijn door hen te nemen. Zoals al aangegeven leggen we met dit besluit vast wat de taken van de waterleveranciers zijn. Het besluit heeft niet als opzet om de Vlaamse overheid en in het bijzonder de bevoegde entiteiten te gaan reguleren.

Deze aanbeveling leidt niet tot een wijziging van het besluit.

[7-2] De raden stellen dat de overheid het actieplan moet opstellen rond de risico's van het huishoudelijke leidingnet.

In artikel 10§1 alinea 6 is opgenomen dat de overheid zelf het actieplan opstelt om de risico's die samenhangen met het huishoudelijke leidingnet te beperken. Specifieke acties zijn toegewezen aan de openbare waterleverancier. Dit vergt dus geen aanpassing.

[7-3] De Raden vragen dat de overheid ervoor zorgt dat de informatie op een uniforme manier beschikbaar blijft voor het publiek[4]. Er bestaat immers een spanningsveld tussen het maatschappelijk belang en het businessmodel van de drinkwatermaatschappijen.

In het voorliggende besluit is opgenomen dat de bevoegde entiteit hierover richtlijnen kan opstellen om net te waken over de uniformiteit, de correctheid en volledigheid van de ontsloten informatie. Daarnaast zal er vanuit de overheid nog steeds, weliswaar mogelijks in een aangepaste vorm, ingezet worden op het opmaken van bv. interpretatieve rapporten over bv de drinkwaterkwaliteit, de status van implementatie van de openbare dienstverplichtingen, etc. Een aanpassing van de voorliggende tekst is dus niet nodig.

[8] De Raden wijzen op de verschillen in de rechten en plichten van de openbare en de private waterleveranciers in dit besluit. De Raden koppelen daar de volgende vaststellingen / aanbevelingen aan [8-1 tot en met 8-5].
[8-1] Zorg voor gelijke toegang tot informatie voor klanten (artikel 17 en bijlage IV)

Voor deze aanbevelingen werden de verschillende relevante artikels aangepast (zie tabel 1).

[8-2] Vermijd verschillen in behandeling van calamiteiten (artikels 20 en 28)

Voor deze aanbevelingen werden de verschillende relevante artikels aangepast (zie tabel 1).

[8-3] Vermijd een verschillend beschermingsniveau voor publieke gebouwen (artikels 10 §2 en 25 §2)

De nodige aanpassingen worden doorgevoerd aan de betreffende artikels.

[8-4] De Raden vragen ook een rapportering over de evolutie van de kosten voor een aantal verplichtingen van de openbare waterleverancier en welke gebruikers ze financieren. Ze herinneren ook aan hun vraag om de uniforme sociale maximumtarieven en alternatieve financiering van de sociale openbare dienstverplichtingen te onderzoeken.

Deze vragen vallen buiten de scope van dit ontwerpbesluit en sluiten aan bij het werkterrein van de WaterRegulator. De aandachtspunten worden opgenomen in andere beleidstrajecten gekoppeld aan de herziening van de tariefstructuur.

[8-5] Daarnaast vragen de raden een verduidelijking van de impact voor industriële waterleveranciers en vragen overleg met de federale overheid.

Het overleg met de federale overheid is hierover al lopende en er werden reeds onder het huidige drinkwaterbesluit (BVR van 13 december 2002) de nodige afspraken gemaakt. Een bedrijf dat zelf zijn eigen drinkwater maakt, zal, afhankelijk van de beoogde toepassing, vallen onder hetzij Vlaamse, hetzij de Federale, hetzij beide wetgevingen. De afspraken die gemaakt worden, zullen worden ontsloten naar de sectoren o.a. via de website en via de sectorale belangenorganisaties.

[4] PS De Watermeter wordt al jaren niet meer gepubliceerd. De informatie is verspreid terug te vinden op de website van de VMM.

[10] De raden vragen een integratie van het actieplan toegang tot water bestemd voor menselijke consumptie in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA).

Deze aanbeveling vergt geen aanpassing aan het ontwerpbesluit, aangezien deze afstemming al is voorzien. Zo is de timing afgestemd tussen beide plannen en bij elke nieuwe planperiode van het VAPA kunnen nieuwe acties bepaald worden. Het actieplan Toegang tot water zal dus zeker zijn plaats krijgen in de acties van het VAPA, de afstemming met andere acties in het VAPA zal worden verzekerd.

[11] Het jaarlijkse stakeholdersoverleg waar de Raad naar verwijst is de Klankbordgroep AWVR. De raden vragen een verankering van dit overlegforum in het besluit.

Deze klankbordgroep AWVR fungeert als het Verticaal permanent armoedeoverleg (VPAO) voor water. Op de overlegmomenten van de klankbordgroep AWVR werden de voorliggende bepalingen over Toegang tot water besproken. Deze groep zal ook verder betrokken worden bij de opmaak van het actieplan. Een extra verankering van dit overlegforum is – gezien de link met het VAPA – niet nodig.

[12] De raden wijzen op de belangrijke rol van de lokale besturen en de lokale stakeholders voor het aanleveren van de nodige informatie en het uitvoeren van acties. De Raden menen dat uit de stakeholderanalyse moet volgen wie welke actie opneemt. Daarnaast vragen de Raden ook om de bovenlokale overheden te betrekken bij dit actieprogramma (stations, scholen, publieke gebouwen, …)

Zoals bepaald in artikel 22 wordt het actieprogramma opgesteld op basis van een voorafgaande analyse, waaronder een stakeholderanalyse van relevante overheden en key stakeholders. Bovenlokale overheden verantwoordelijk voor onderwijs, welzijn, sport etc. worden zeker betrokken. Uit de bevraging van de stakeholders en de analyse moet inderdaad blijken wie welke acties kan nemen. Die acties worden in een actieprogramma gegoten dat een uitrol krijgt. Gekoppeld aan deze opmerking maar ook aan de opmerking dat de Vlaamse overheid teveel taken van zich afschuift, wordt enerzijds het proces verduidelijkt (terminologische aanpassingen) en anderzijds opgenomen dat naast de gemeenten ook de bevoegde entiteit Leefmilieu ondersteuning zal bieden wat betreft het bevragen van de bovenlokale overheden.

[13] De raden vragen aandacht voor de problematiek van waterschaarste en dus om bij het uitwerken van maatregelen, voldoende aandacht te hebben voor de noodzaak om spaarzaam om te gaan met water.

Voorliggend ontwerpbesluit voorziet in de omzetting van Europese richtlijn 2020/2184 en heeft tot doel de gezondheid van de mens te beschermen door de bevoorrading van gezond en schoon water te verzekeren en de toegang daartoe te verbeteren. Specifieke aandacht voor de noodzaak om hierbij spaarzaam om te gaan met dit water, valt buiten de scope van dit besluit. Dit neemt niet weg dat het beleid aandacht voor de promotie en stimuleren van spaarzaam gebruik van drinkwater heeft en het niet zal nalaten om hiervoor bijkomende initiatieven te nemen. Aandacht hiervoor wordt onder meer voorzien via een aanpassing aan het BVR van 8 april 2011 houdende het Algemeen Waterverkoopreglement als omzetting van artikel 17 van de Europese drinkwaterrichtlijn dat bijkomende informatieverplichtingen over onder meer de omvang en de prijs van het geleverde water oplegt aan de openbare waterleverancier.

[14] De raden vragen om via dit besluit een aanpassing van de keuring voor installaties van tweedecircuitwater mee te nemen (te beperken naar kwetsbare doelgroepen).

Het fout gebruiken van hemelwater - dus voor toepassingen waarvoor de drinkwaterrichtlijn water van drinkwaterkwaliteit voorschrijft - beschouwt de Vlaamse overheid wel degelijk als een risico. De

gevraagde aanpassing hoort niet thuis in een besluit rond drinkwaterkwaliteit dat een richtlijn omzet en net oproept om risico's in gebouwen in kaart te brengen en te beheren.

[15] De raden steunen de risicobenadering. Ze wijzen er wel op dat voor de implementatie nog nadere richtlijnen nodig zijn over de inhoud van de rapporteringen voorzien in artikel 7.

Artikel 7§5 tweede alinea 2 beschrijft uitgebreid wat er gerapporteerd moet worden aan de bevoegde entiteit Leefmilieu. Ook is opgenomen in datzelfde §5 dat de bevoegde entiteiten nog extra richtlijnen kunnen opstellen en dat de bevoegde entiteiten steeds alle relevante informatie kunnen opvragen. Een aanpassing van het voorliggende besluit is dus niet nodig.

[16] Voor wat betreft artikel 12, derde lid vragen de raden om toe te voegen dat het gebruik van materialen die niet voldoen aan de NBN-EN normen enkel kan in afwachting van het verkrijgen van een goedkeuring. Daarnaast vragen de raden ook een verduidelijking hoe deze regeling past in de verplichtingen uit de richtlijn, die stelt dat de lidstaten aan hun plichten voldoen "door de relevante Europese normen voor specifieke behandelingschemicaliën of filtermaterialen te gebruiken".

In artikel 12, derde lid wordt in 2° een aanpassing doorgevoerd om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Raden. Opzet is dat gecertificeerde producten gebruikt worden. Pas als die er niet zijn maar ze wel degelijk voor het zuiveringsproces bv. nodig zijn en zonder risico gebruikt kunnen worden, kan de minister een toelating verlenen.
De tekst wordt aangepast zodat dit duidelijker wordt.

[17] De raden bevelen aan om de procedures inzake gebruiksbeperkingen af te stemmen op het droogtebeleid.

Het is van belang te benadrukken dat gebruiksbeperking ook voor andere redenen dan droogte ingesteld kunnen worden (bv. een leveringsprobleem ten gevolge van de uitval van infrastructuur). Om de afstemming met de droogtewerking te verzekeren werd een aangepast draaiboek[5] opgemaakt dat ter beschikking is sinds mei 2021. De nood voor aanpassingen aan dit draaiboek, wordt nu reeds systematisch geëvalueerd. Een aanpassing is niet van toepassing middels dit besluit.

[18] Eén van de belangrijke nieuwe chemische parameter in het besluit is PFAS. De raden steunen de aangekondigde jaarlijks evaluatie om daar meer duidelijkheid te creëren over de voorgestelde normstelling en de nieuwe wetenschappelijke inzichten. De Raden vragen om daarbij ook het maatschappelijk middenveld te betrekken en zijn bereid dat overleg mee te faciliteren.

Deze reactie vergt geen aanpassing aan het voorliggende besluit. De aanbeveling zal worden meegenomen.

[19] De raden vragen om te bekijken of de nieuwe normen voor lood en chroom sneller bereikt kunnen worden.

Deze oproep kan worden ondersteund maar het is niet aangewezen om de overgangstermijnen uit de richtlijn nu al te gaan inkorten. Er kan echter wel gewerkt worden met doelstellingen om inderdaad waar het haalbaar is, te gaan versnellen.
Deze opmerking vergt geen aanpassing.

Als laatste [20] noteren de raden een tekstuele opmerking rond het woordgebruik na raadpleging, in samenwerking.

---

[5] https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/overleg/droogtecommissie/draaiboek/draaiboek-coordinatie-waterschaarste-en-droogte/view

De tekst van het ontwerpbesluit werd gescreend en waar passend aangepast.

Advies van armoedeorganisaties op eigen initiatief
Het gezamenlijk advies van het interfederaal steunpunt tot bestrijding van armoede, SAAMO en het Netwerk tegen Armoede dateert van 29 augustus.
In deze reactie gaan de organisaties dieper in op Artikel 22 van het Hoofdstuk 3, afdeling 1 'Toegang tot water bestemd voor menselijke consumptie'.

De organisaties zien deze regelgeving als positief. De regelgeving gaat in op een aantal aanbevelingen die vanuit de verschillende organisaties al langer naar voren werden geschoven.

[1] De aanbeveling van deze organisaties is om te voorzien in een structurele dialoog met de stakeholders, zowel op Vlaams als lokaal niveau.

Deze reactie is mee opgenomen in het advies van de Raden. Voor het antwoord wordt verwezen naar dit onderdeel van de nota.

[2] Daarnaast pleiten de organisaties om ook andere initiatieven op te zetten om het recht op water en sanitatie te versterken, en dit ook op nationaal en internationaal niveau.

Deze aanbeveling valt buiten de scope van dit besluit maar vindt aansluiting bij de analyse rond de toegang tot water voor kwetsbare groepen. De aanbeveling wordt opgenomen door de bevoegde entiteiten gelet op het gegeven dat de op te zetten bevraging eveneens kan peilen naar het aspect toegang tot sanitatie. Een synergie in de uitrol van acties tussen het aspect toegang tot water en het aspecten toegang tot sanitatie is wellicht mogelijk.

2. INHOUD

We kiezen ervoor om het bestaande drinkwaterbesluit op te heffen en te vervangen door een nieuw drinkwaterbesluit dat geënt is op de opbouw van de nieuwe Europese richtlijn, dit om discussies met de commissie te voorkomen rond de correcte omzetting. Een heel aantal artikels van de richtlijn worden één op één overgenomen en aangepast aan de Vlaamse context waar nodig. Het is ook relevant om aan te geven dat de nieuwe Europese richtlijn verschillende bepalingen bevat die ongewijzigd zijn gebleven en dus al in het drinkwaterbesluit zijn opgenomen.

De bestaande regelgeving rond kwaliteit werd mee ingepast in dit voorstel van besluit. De kwaliteitsaspecten zijn gebundeld in Hoofdstuk 1.

Daarnaast omvat dit besluit nu ook een Hoofdstuk 2 dat de kwantiteitsaspecten bundelt. Deze komen minder aan bod in de Europese drinkwaterrichtlijn, maar maken nu al deel uit van het bestaande drinkwaterbesluit. De bestaande regelgeving rond de bevoorrading en leveringszekerheid zijn overgenomen en geoptimaliseerd. In dit hoofdstuk is ook het artikel (artikel 16 uit de RL) rond Toegang tot water en de aanpak van lekverliezen (artikel 3) ondergebracht.

Hoofdstuk 3 neemt de aspecten op rond informatie aan het publiek.

De term drinkwaterbesluit in deze nota refereert naar het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie.

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Dit hoofdstuk legt het doel vast van het besluit en definieert de gebruikte begrippen.

Artikel 1
Dit legt het toepassingsgebied vast, voor wie en wat het doel is van dit besluit.
Naast de aspecten van de drinkwaterrichtlijn zijn ook de productie en levering expliciet mee opgenomen in deze doelstellingen. De toegang tot water bestemd voor menselijke consumptie is een belangrijk artikel uit de richtlijn en daarom is in paragraaf 2, tweede alinea hiernaar verwezen. Het verzekeren van de levering van collectieve waterbevoorrading is ook mee opgenomen in deze doelstelling.

Paragraaf 3 is nieuw (niet opgenomen in het huidige besluit en niet in de drinkwaterrichtlijn) en geeft een mandaat aan de minister om de waterleveranciers die gebruik maken van een distributienetwerk aan te sturen door het vastleggen van KPI's en (tussentijdse) doelstellingen. Dit is een moderne manier voor de opvolging en evaluatie van de werking van de bedrijven. Deze paragraaf staat onder de inleidende bepalingen en verwijst naar alle in het besluit toegewezen taken en opdrachten aan de openbare waterleveranciers en aan de private waterleveranciers met een waterdistributienetwerk. Een consultatie van De WaterRegulator wordt voorzien in de procedure om maximaal aansluiting te vinden bij het opzet van het decretale mandaat van De WaterRegulator.

Artikel 2
Dit artikel bevat de definities. Hier zijn de definities – alfabetisch geordend – overgenomen uit de richtlijn en uit het bestaande drinkwaterbesluit.
De waterleverancier in dit besluit levert water bestemd voor menselijke consumptie.

Nieuw is de opdeling van de waterleverancier in openbare, private en eigen waterleverancier. Daaraan gekoppeld is ook een definitie opgenomen van openbaar en privaat waterdistributienetwerk. Zo komen we tot de definitie van private waterleverancier die drinkwater produceert en/of levert in het kader van een commerciële activiteit of openbare, al dan niet via een privaat waterdistributienetwerk. De meeste gekende private waterleveranciers leveren water in het kader van een openbare (bv. ziekenhuis, rusthuis, school) of commerciële activiteit (recreatieterrein, levering aan personeel) en hebben geen privaat waterdistributienetwerk. Gelet op de doelstellingen van de drinkwaterrichtlijn en dit besluit, worden de verplichtingen voor de openbare waterleverancier en de private waterleveranciers die gebruikt maakt van een privaat waterdistributienetwerk doorheen het besluit maximaal gelijkgetrokken.
De opdeling tussen openbaar, privaat met distributienetwerk, privaat zonder distributienetwerk en eigen waterleverancier is relevant gelet op de verplichtingen die al dan niet gelden. Een overzicht van die verplichtingen is opgenomen in tabel 1.

De definitie van titularis wordt beperkter ingevuld (saneringsnetwerk is niet opgenomen gezien dit geen onderdeel uitmaakt van dit besluit).
Voor de eenduidigheid is ook een definitie opgenomen van *levering van water* en *watervoorzieningssysteem*.

Artikel 3

Dit artikel is een overname van het bestaande drinkwaterbesluit en gelijklopend met het artikel 2.2.1. §1[6] uit het decreet Integraal waterbeleid. Gezien in Vlaanderen de verplichting geldt van hergebruik van hemelwater (via de gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater) én de nieuwe ontwikkeling rond hergebruik, is het belangrijk dat in de wetgeving expliciet wordt opgenomen dat de waterleverancier ervoor zorgt dat dit tweedecircuitwater niet gebruikt kan worden voor menselijke consumptie, of voor toepassingen waarbij door blootstelling ziekte- of gezondheidseffecten kunnen veroorzaakt worden.
In dit artikel is er een duidelijke link met de keuring van de waterinstallaties: binneninstallatie, niet-aangesloten binneninstallatie en installatie voor tweedeciruitwater. Die keuring van de waterinstallaties[7] is opgenomen in het besluit Vlaamse regering van 8 april 2011 – het algemeen waterverkoopreglement.

Hoofdstuk 2. Kwaliteitsaspecten levering water bestemd voor menselijke consumptie

Dit hoofdstuk verzamelt alle aspecten rond de kwaliteit van het water bestemd voor menselijke consumptie.
Dit hoofdstuk is opgedeeld in volgende afdelingen:

- Afdeling 1. Algemene bepalingen kwaliteit
- Afdeling 2. Aanleg en eerste ingebruikname van nieuwe watervoorzieningssystemen
- Afdeling 3. Risico-gebaseerde benadering
- Afdeling 4. Monitoring
- Afdeling 5. Herstelmaatregelen en beperkingen van het gebruik
- Afdeling 6. Afwijkingen

Dit is dezelfde opdeling als in de Europese richtlijn met uitzondering van *Afdeling 2. Aanleg en eerste ingebruikname van nieuwe watervoorzieningssystemen*.

Afdeling 1. Algemene bepalingen kwaliteit

Artikel 4
Artikel 4 beschrijft op een 'hoog' niveau welke kwaliteitsdoelstellingen er van toepassingen zijn voor water bestemd voor menselijke consumptie. Water bestemd voor menselijke consumptie moet vrij zijn van ziekteverwekkende kiemen, gezond en schoon zijn (paragraaf 1).
Naast de impact van het water op de gezondheid (gelinkt aan de WHO-normenkader of andere relevante normenkaders) moet het water bestemd voor menselijke consumptie ook schoon zijn. Dit betekent dat er zo weinig mogelijk verontreinigende stoffen in het water aanwezig mogen zijn.

Paragraaf 2 verduidelijkt onder welke 3 voorwaarden het water gezond en schoon is.

Nieuw ten opzichte van het drinkwaterbesluit, maar overgenomen uit de drinkwaterrichtlijn, is de verwijzing naar het voorzorgsbeginsel. Maatregelen moeten genomen worden zodat de huidige kwaliteit van het drinkwater en de kwaliteit van de bronnen voor de productie van drinkwater niet achteruit gaan en zo de individuele gezondheid en de volksgezondheid te vrijwaren van negatieve gezondheidseffecten, met speciale aandacht voor kwetsbare groepen, cf. het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid.

Artikel 5
Dit artikel gaat verder in op de kwaliteitseisen voor water bestemd voor menselijke consumptie. De tekst van de Europese richtlijn is overgenomen en aangevuld met het kader voor het vastleggen van

[6] Tweedecircuitwater moet stromen in een afzonderlijk circuit, afgescheiden van het huishoudelijk leidingnet van water bestemd voor menselijke consumptie. Op plaatsen binnenshuis waar water bestemd voor menselijke consumptie kan worden aangewend, mag er geen afname mogelijk zijn van tweedecircuitwater dat zou kunnen worden aangewend als water bestemd voor menselijke consumptie, tenzij de nodige voorzorgen genomen werden.
[7] https://www.vmm.be/water/bouwen/keuringen/keuring-waterinstallaties

Vlaamse richtwaarden voor parameters waarvoor geen parameterwaarden beschikbaar zijn, dit is een overname van het drinkwaterbesluit (zie paragraaf 2). Deze toevoegingen in het drinkwaterbesluit dateren van 18/10/2019 (drinkwaterbesluit – artikel 2, §1/1).
Op de website van de VMM[8] is meer context terug te vinden. Daar wordt ook de lijst ontsloten met de stoffen waarvoor een voorzorgswaarde[9] werd afgeleid. Deze term wordt nu ook in het besluit zelf opgenomen alsook de verplichting om deze te ontsluiten en kenbaar te maken ten aanzien van de waterleveranciers.
Voor de stoffen met een richtwaarde is voor de term aandachtsparameter gekozen. Deze term is gekoppeld aan de aandachtstoffenlijst uit artikel 13 van de richtlijn. Bijlage Ib van dit besluit bevat de eerste twee aandachtsparameters met een richtwaarde, namelijk nonylfenol en β-estradiol. Beide stoffen werden in uitvoering van de Europese richtlijnen via de voorziene uitvoeringsbepaling door de Europese Commissie opgenomen in de Europese aandachtstoffenlijst.

Afdeling 2. Aanleg en eerste ingebruikname van nieuwe watervoorzieningssystemen

In dit ontwerp besluit wordt een onderscheid gemaakt tussen twee soorten watervoorzieningssystemen:

- Type 1: drinkwatervoorziening in kader van een openbare activiteit, een commerciële activiteit, meer dan 10 m^3 per dag leveren of waarvan meer dan vijftig personen per dag gebruik maken
- Type 2: drinkwatervoorziening niet in kader van een openbare activiteit een commerciële activiteit, minder dan 10 m^3 per dag levert of waarvan minder dan vijftig personen per dag gebruik maken

Deze opdeling is geïnspireerd op artikel 3 Uitzonderingen van de Europese richtlijn meer bepaald op artikel 3, lid 3 b) *voor menselijke consumptie bestemd water dat afkomstig is van een afzonderlijke voorziening die gemiddeld minder dan 10 m^3 per dag levert of waarvan minder dan 50 personen gebruikmaken, tenzij het water wordt geleverd in het kader van een commerciële of openbare activiteit.* De richtlijn laat toe dat lidstaten dergelijke waterlevering uitsluiten van de toepassing van de richtlijn op voorwaarde dat men kan verzekeren dat de bescherming van de gezondheid op een andere wijze door de lidstaat gegarandeerd wordt. Het drinkwaterbesluit reguleert nu al deze waterleveringen gelet op deze randvoorwaarde. Een gedifferentieerde aanpak op vlak van de risico-gebaseerde werking (artikel 7, 8 en 9) wordt echter wel voorzien binnen de voorwaarden van de richtlijn.

Die opdeling komt in verschillende artikels aan bod. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verplichtingen van deze twee systemen. Meer uitleg in de specifieke artikels.

tabel 2 overzicht van de twee systemen en de bijhorende verplichtingen

Soort systeem	Type 1 In kader van een openbare activiteit, een commerciële activiteit, meer dan 10 m^3 per dag leveren of waarvan meer dan vijftig personen per dag gebruik maken	Type 2 Niet in kader van een openbare activiteit een commerciële activiteit, minder dan 10 m^3 per dag levert of waarvan minder dan vijftig personen per dag gebruik maken
Waterleverancier	Openbare waterleverancier Private waterleverancier	Eigen waterleverancier
Voorbeelden	Waterbedrijf zoals Pidpa Private waterleverancier; - School met grondwaterwinning - Sportclub - VME	Bevoorrading eigen gezin. Samenlevingsvorm met minder dat 50 personen of een verbruik van minder dan 10 m^3 per dag

[8] https://www.vmm.be/water/drinkwater/kwaliteit - onderdeel Nieuwe stoffen
[9] https://www.vmm.be/water/drinkwater/voorzorgswaarde_drinkwater_tw.pdf

	- Festival -Chiro- of scoutskamp - waterleverancier van een privaat waterdistributienetwerk voor drinkwater	
Eerste ingebruikname (artikel 6)	ja	neen
Risico-gebaseerde benadering (artikel 7)	Ja	Ja – beperkt via richtlijnen
Onttrekkingsgebieden (artikel 8)	ja	neen
Watervoorzieningssysteem (artikel 9)	Ja	neen
Monitoring (artikel 13 of 14)	Conformiteitsmonitoring Operationele monitoring	Conformiteitsmonitoring

Artikel 6

Dit artikel is geen omzetting van de richtlijn en nu ook nog niet opgenomen in het drinkwaterbesluit. De opstart van nieuwe watervoorzieningssystemen moet in de bestaande regelgeving niet gemeld worden aan de bevoegde entiteit leefmilieu terwijl de regelgeving van de omgevingsvergunning wel geldt.
In analogie met de toelating die nodig is voor het gebruik van effluent (de procedure vastgelegd in de Verordening hergebruik[10]), is het dan ook logisch om voor de inrichtingen die water bestemd voor menselijke consumptie leveren, een aanmelding te doen bij de bevoegde overheidsdienst.
Dit is beperkt tot de onttrekking en de infrastructuur voor behandeling, dus niet voor de opslag en distributie (paragraaf 1). De melding moet gebeuren bij de bevoegde entiteit Leefmilieu minstens 30 dagen voor de start van de werken. Die entiteit kan richtlijnen opstellen hoe dit moet gebeuren.

Hoe uitgebreid de melding moet zijn, is afhankelijk van het type watervoorzieningssysteem.

Paragraaf 2 specifieert wat er gemeld moet worden. Deze opsomming is gelijklopend met de informatie die aangeleverd moet worden volgens de Verordening hergebruik. De bevoegde entiteiten kunnen passend advies geven.

Vooraleer het watervoorzieningssysteem in gebruik genomen wordt, moet bij de bevoegde entiteit de eerste analyseresultaten en een controleprogramma (cfr. artikel 13) aangemeld worden. Dit is beschreven in paragraaf 3. Deze paragraaf is een beperkte uitbreiding van de bestaande wetgeving, ook nu moet een controleprogramma ingediend worden bij de VMM. In dit artikel wordt dit nog eens expliciet opgenomen zodat dit artikel logisch opgebouwd is.

Voor de openbare waterleveranciers wordt ingeschat dat het aantal dossiers per jaar beperkt zal zijn.
De VMM volgt nu zo'n 100 tal private waterleveranciers op. Gezien de ontwikkelingen rond circulariteit en hergebruik, schat de VMM in dat het aantal private waterleveranciers toeneemt. Gezien de mogelijke risico's op de gezondheid, is een opvolging wenselijk.

Afdeling 3. Risico-gebaseerde benadering

De risico-gebaseerde benadering moet toegepast worden op het hele watervoorzieningssysteem: onttrekkingsgebied, behandeling, opslag, distributie, tot aan de kraan. De principes van deze risico-gebaseerde benadering is opgenomen in artikel 7. De verdere uitwerking per stap is uitgeschreven in de artikelen 8 – 9 – 10. Deze artikelen zijn grotendeels een overname van de Europese richtlijn.

[10] VERORDENING (EU) 2020/741 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water - https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32020R0741

Artikel 7
Dit artikel, een overname van de tekst uit de Europese richtlijn, beschrijft de risico-gebaseerde benadering van het hele systeem van de bevoorrading: van het ruwwater (water gebruikt voor de productie van drinkwater) tot de kraan.
De omschrijving is iets anders dan de Europese richtlijn. In de Vlaamse tekst is *of andere bronnen* toegevoegd: *De risicobeoordeling en het risicobeheer van de onttrekkingsgebieden voor onttrekkingspunten* of andere bronnen v*an voor water bestemd voor menselijke consumptie.* De reden hiervoor is dat - gekoppeld aan de toename op circulariteit in Vlaanderen - andere bronnen dan de klassieke bronnen mogelijks worden aangewend waarvoor zeker een risicobeoordeling moet worden uitgevoerd.
In het ontwerpbesluit is er voor gekozen om aan alle waterleveranciers een risico-gebaseerde benadering op te leggen. Voor type 1 watervoorzieningen is de volledige risico-gebaseerde benadering zoals voorzien in de Europese richtlijn vereist. Voor type 2 watervoorzieningen is het voldoende dat rekening gehouden wordt met de richtlijnen rond risicobeheer van de bevoegde entiteit Leefmilieu.

De openbare waterleverancier en de private waterleverancier met een privaat waterdistributienetwerk maakt ook een planning (zie paragraaf 3) op hoe deze benadering geïmplementeerd zal worden volgens de vooropgestelde timing. Deze risico-gebaseerde benadering is nu al onderdeel van de reguliere werking van de openbare waterleveranciers. De opgenomen timing is dan ook haalbaar en wordt 1 jaar scherper gezet dan de uiterste datum om in orde te zijn met de Europese deadlines.

Ook bevat dit artikel welke informatie over de risicobeoordeling en risicobeheer moet gerapporteerd worden aan de overheid. De timing van de rapportering is afgestemd op de rapportage die Vlaanderen moet doen naar de Europese Commissie.

Paragraaf 6 legt op dat de risicobeoordeling en risicobeheer uitgevoerd wordt volgens NBN EN 15975-2. Dit is nodig om een uniforme aanpak rond de risicobeoordeling en risicobeheer te garanderen en zorgt ook voor een kwaliteitsborging gelet op de procedures voor interne en externe validatie die binnen de norm zijn voorzien.

De bevoegde entiteiten krijgen ook hier een mandaat om nadere richtlijnen op te stellen voor de implementatie van de risicobeoordeling en het risicobeheer.

Artikel 8
Artikel 8 van de richtlijn legt in principe de verantwoordelijkheid voor de implementatie bij de overheid. Gelet op de beperkte VTE-capaciteit binnen de Vlaamse overheid (meer bepaald bij de Vlaamse Milieumaatschappij en het Agentschap Zorg en Gezondheid) en in lijn met de strategie waarbij de overheid maximaal optreedt als regisseur van de waterketen, werd ervoor gekozen om deze taken maximaal toe te wijzen aan de waterleverancier. De kleine watervoorzieningssystemen (type 2) vallen buiten de scope van dit artikel.

Deze aanpak kan bijkomend gemotiveerd worden door het feit dat het monitoren van de bronnen, het identificeren van gevaren en drukken en de inschatting van het effectieve risico verbonden aan gevaren gekoppeld aan de bronnen voor drinkwater best vanuit operationeel-technisch oogpunt gebeurt. Bronbeschermingsmaatregelen hebben een impact op actoren en dienen dus goed onderbouwd genomen te worden. Daarnaast is de doorstroming van de inzichten van de risico's verbonden aan de bronnen naar de volgende stap in de keten, met name het eigenlijke proces van waterproductie, cruciaal. Bovendien werden de openbare waterleveranciers al in het bestaande besluit van 13 december 2002 (drinkwaterbesluit) geresponsabiliseerd voor het opvolgen en het bewaken van de bronnen voor drinkwater vanuit de globale risico-gebaseerde benadering (art. 3/1).

In dit artikel is er een duidelijke link naar de kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) en de Grondwaterrichtlijn (2006/118/EG). Bij de opmaak van de stroomgebiedbeheerplannen (SGBP) en het bijhorende maatregelprogramma (groep 4A (grondwater) en 4B (oppervlaktewater)) komen de beschermde gebieden drinkwater aan bod. Het bronbeschermingsbeleid dat verdere invulling dient te krijgen, wordt dus gevoed vanuit de analyse die wordt opgelegd aan de waterleveranciers.

De preventieve of mitigerende maatregelen die waterleveranciers hebben weerhouden en kunnen uitvoeren in eigen beheer, dienen te worden genomen en hierover wordt gerapporteerd aan de bevoegde entiteit.

Inhoudelijk wordt het artikel 8 van de richtlijn zo volledig mogelijk overgenomen. Wat betreft de monitoring wordt er aandacht gevraagd voor de als Zeer Zorgwekkende Stoffen beoordeelde chemische verbindingen cf. de ECHA-lijst (EG 1907/2006) en de biologische agentia die m.b.t. de verspreiding via water voor menselijke consumptie als zorgwekkend worden aangeduid door het European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC).

De diensten van de overheden hebben heel wat relevante informatie die de waterleveranciers kunnen gebruiken voor analyses. Op vraag van de waterleveranciers stellen zij alle relevante informatie ter beschikking, voor mest moet de waterleverancier bij de VLM zijn, voor bodemverontreiniging bij de OVAM, voor omgevingsvergunning bij de gemeenten, de provincie, … Veel van deze informatie is digitaal raadpleegbaar, maar niet alles. De overheden moeten deze informatie enkel aanleveren in de vorm die al beschikbaar is.

Artikel 9

Artikel 9 is een omzetting van de richtlijn. Dezelfde groep van waterleveranciers (type 1) als die van artikel 8 vallen onder deze verplichting van het uitvoeren van een risicobeoordeling van het watervoorzieningssysteem of van de onttrekkingsgebieden voor onttrekkingspunten of andere bronnen voor water bestemd voor menselijke consumptie.

Artikel 10

Dit artikel is volledig nieuw in de regelgeving. De Europese richtlijn legt een actieve werking op aan de lidstaten om de risico's verbonden aan het huishoudelijk leidingnet en de impact van het materiaalgebruik op de kwaliteit van het drinkwater in kaart te brengen en te beheren. De focus ligt bij deze eerste uitwerking op 2 parameters: lood en legionella[11].

Dat het huishoudelijk leidingnet een impact heeft op de kwaliteit wordt in Vlaanderen ook nu al gecommuniceerd. De website van de VMM heeft hier een specifieke pagina[12] aan gewijd. In Vlaanderen is het probleem van lood in drinkwater aan de kraan al langer onderkend, via het actieplan loodpreventie in het drinkwater[13]. In het tweede actieplan werd een verhoogde aandacht gevraagd voor de kwetsbare doelgroep (scholen en kinderdagverblijven).

In paragraaf 1 van dit artikel is opgenomen dat de twee bevoegde entiteiten met ondersteuning van de openbare waterleverancier een algemene analyse van het materiaalgebruik van de huishoudelijke leidingnetten opmaken. De deadline van de eerste analyse nl. 12 januari 2029 is een overname van de datum van Europese richtlijn.

[11] Voor legionella is de trekker het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) dat valt onder de bevoegdheden van de minister van volksgezondheid. In Vlaanderen is er reeds een Legionella BVR dat volstaat ter omzetting van de RL. In casu het Besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 betreffende de preventie van de veteranenziekte op publiek toegankelijke plaatsen (citeeropschrift: "het Legionellabesluit")

[12] https://www.vmm.be/water/drinkwater/goede-leidingen-in-je-gebouw

[13] https://www.vmm.be/wetgeving/actieplan-loodpreventie-in-drinkwater/overzicht-loodactieplannen

Belangrijk voor het beschermen van de kwaliteit van het water is het voorkomen dat verontreinigd water in het leidingnet voor drinkwater komt. In Vlaanderen zetten we hierin het instrument van de keuring van de waterinstallatie[14] in.

Voor de parameter lood (paragraaf 2) vraagt de richtlijn om *prioritaire gebouwen en terreinen* (definitie 4 uit de Europese richtlijn) aan te wijzen en hier een gerichte monitoring uit te voeren. In het bestaande drinkwaterbesluit (2002) werd dit al ondervangen door de monitoring in publieke gebouwen. De publieke gebouwen worden opgedeeld in categorie 1 en categorie 2[15]. Voorbeelden van categorie 1 zijn zorginstellingen, kinderopvang, scholen.
De openbare waterleverancier heeft dus al sinds 2002 de verplichting om deze monitoring uit te voeren. Deze gerichte monitoring wordt dan ook behouden en de bijlage II deel B.2 geeft hier de nodige bepalingen. De resultaten van deze analyses worden ook naar het publiek gebouw gestuurd. Ook de private waterleverancier met een waterdistributienetwerk krijgt deze verplichting.

Aan de waterleveranciers wordt in paragraaf 3 de opdracht gegeven om in functie van de specifieke situatie een aantal acties te overwegen die gericht zijn naar het beheren van de risico's verbonden aan het huishoudelijk leidingnetwerk. Het kan hier gaan over het sensibiliseren van eigenaars, het informeren van gebruikers etc. De openbare waterleverancier en de private waterleverancier met een privaat waterdistributienetwerk maken hiervoor een actieplan op zodat de bevoegde entiteiten weten welke acties er zullen worden genomen en de conformiteit met de bepalingen uit de drinkwaterrichtlijn kan worden afgetoetst. De bevoegde entiteiten zorgen voor aanvullende en meer beleidsmatige initiatieven (bv. actualisatie van Actieplan Loodpreventie in drinkwater).

-Nu al werken de waterbedrijven samen met AquaFlanders, de sectorvereniging voor de Vlaamse waterbedrijven, rond een hele reeks zaken. Door toe te voegen dat er via samenwerkingsverband gewerkt kan worden, is deze samenwerking juridisch onderbouwd.

De parameterwaarde voor lood daalt naar 5 µg per liter. Er is een overgangsperiode tot 12 januari 2036, tot dan geldt de parameterwaarde 10 µg per liter. Dat er verder ingezet moet worden om het loodgehalte in water bestemd voor menselijke consumptie verder te doen dalen, is dan ook maar evident. Een derde actieplan Loodpreventie in drinkwater is in voorbereiding en zal in parallel met de initiatieven die door de openbare waterleveranciers worden genomen, lopen.

<u>Artikel 11</u>
Dit nieuwe artikel geeft vier voorwaarden mee rond het materiaalgebruik waar de waterleverancier rekening mee moet houden in nieuwe of bestaande installatie voor de onttrekking, behandeling, opslag en distributie van water bestemd voor menselijke consumptie. Dit is gekoppeld aan artikel 4 dat o.a. stelt dat het water gezond en schoon moet zijn.

In artikel 11 van richtlijn zijn een aantal taken toegewezen aan de Commissie die eerst uitvoering moeten krijgen alvorens de nationaal beleid verder kan worden uitgewerkt. De delen van artikel 11 die nu al 'omzetbaar' zijn worden alvast opgenomen.

---

[14] De waterinstallatie: binneninstallatie, niet-aangesloten binneninstallatie en installatie voor tweedecircuitwater – meer via deze link: https://www.vmm.be/water/bouwen/keuringen/keuring-waterinstallaties#section-0

[15] 22° publieke gebouwen: plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek, waar het publiek van water bestemd voor menselijke consumptie wordt voorzien, onder andere waar:
a) al dan niet tegen betaling, aan het publiek diensten worden verstrekt, met inbegrip van plaatsen waar voedingsmiddelen of dranken ter consumptie aangeboden worden;
b) zieken of bejaarden worden opgevangen en verzorgd;
c) preventieve of curatieve gezondheidszorgen worden verstrekt;
d) kinderen of jongeren tot en met schoolgaande leeftijd worden opgevangen, gehuisvest of verzorgd;
e) onderwijs en/of beroepsopleiding worden verstrekt;
f) vertoningen plaatsvinden;
g) tentoonstellingen worden georganiseerd;
h) sport wordt beoefend;

Artikel 12
Artikel 12 gaat in op de behandeling van het water tot drinkwater en het gebruik van chemicaliën voor bepaalde processen. De waterleveranciers moeten steeds beoordelen of deze chemicaliën een impact hebben op de kwaliteit van het water (ook hier is er verwijzing naar artikel 4). Deze beoordeling maakt ook deel uit van de in artikel 9 opgenomen risicobeoordeling en risicobeheer van het watervoorzieningssysteem.

De minister krijgt het mandaat om randvoorwaarden op te leggen rond de zuiverheden en de dosering van de chemicaliën en de mogelijkheid om nieuwe chemicaliën en/of filtermaterialen goed te keuren waarvoor nog geen Europese gecertificeerde systemen (NBN-EN) bestaan en die in de steeds complexere wordende zuiveringstechnieken hun toepassing vinden.

De verouderde bijlage IV die nu bij het drinkwaterbesluit gevoegd is, wordt dus niet meer opgenomen. Deze bijlage maakt ook geen deel uit van de Europese drinkwaterrichtlijn.

Afdeling 4. Monitoring

Artikel 13
De waterleveranciers die een type I watervoorzieningssysteem in beheer hebben, hebben de verplichting om volgende monitoring uit te voeren:

- conformiteitsmonitoring: dit wil zeggen het analyseren van het water dat uit de kraan komt;
- operationele monitoring: dit wil zeggen het nemen van stalen in de hele waterketen en het opvolgen van de kwaliteit ervan.

Welke parameters er gemeten moeten worden, is uitgeschreven - met een verwijzingen naar de relevante bijlagen. Deze monitoring moet afgestemd zijn op de risicobeoordeling (zie Afdeling 3).
In paragraaf 2 is dit uitgeschreven voor de conformiteitsmonitoring, in paragraaf 3 voor de operationele monitoring.

Paragraaf 4 bepaalt de procedure voor het indienen van het controleprogramma en het rapporteren van de analyseresultaten aan de bevoegde entiteit Leefmilieu.

Artikel 14
Voor een type II watervoorzieningssysteem geldt enkel de verplichting om een conformiteitsmonitoring uit te voeren. De resultaten worden meteen doorgestuurd naar de bevoegde entiteit Leefmilieu. Die geeft, in afstemming met de bevoegde entiteit Volksgezondheid, advies. Waarover advies verleend wordt, is gestipuleerd in dit artikel.
Dit is een overname van de bestaande wetgeving.

Artikel 15
Nadat het water geleverd wordt door de waterleverancier, kan de gebouwbeheerder (gedefinieerd als abonnee (zoals gedefinieerd in decreet), verbruiker (zoals gedefinieerd in decreet), titularis (zoals gedefinieerd in dit besluit)) dit water opslaan, of nog extra nabehandelen. Bekendste voorbeeld van een nabehandeling is de ontharding van het water. Dit artikel geeft de gebouwbeheerder de verantwoordelijkheid om de nodige monitoring te doen en dus in te staan dat dit water blijft voldoen aan de eisen van water bestemd voor menselijke consumptie.

Dit is een overname van de bestaande wetgeving.

Nieuw is dat bij de tijdelijke opslag deze controleverplichting wettelijk verankerd is in bijlage II, deel B.3. Tijdelijk opslaan van drinkwater gebeurt vaak in ziekenhuizen of bedrijven, schepen,

bunkerboten, vliegtuigen, … Bij het tijdelijk opslaan van drinkwater zijn potentieel risico's aanwezig die de samenstelling van het water kunnen veranderen (bacteriologisch, nitrietvorming…).

Artikel 16
Dit artikel is een overname van het bestaande artikel 12 uit het drinkwaterbesluit en beschrijft de bevoegdheden van de controleambtenaar.

Artikel 17
Artikel 17 verplicht de waterleveranciers om de analyses te laten doen door een erkend labo drinkwater en specifieert welke analysemethodes gebruikt mogen worden. Dit artikel is beperkt tot de conformiteitsmonitoring. Dit artikel is nu al opgenomen in het drinkwaterbesluit en werd lichtjes aangepast.
Dit artikel is gedeeltelijke terug te vinden in bijlage III van de richtlijn.

Voor de operationele monitoring kunnen ook andere analysetechnieken gebruikt worden mits een aantal voorwaarden die uitgeschreven zijn in het besluit. Dit om gemakkelijker in te spelen op nieuwe stoffen.

Afdeling 5. Herstelmaatregelen en beperkingen van het gebruik

Artikel 18 en 19
Deze artikels zijn overnames van het artikel 14 uit de richtlijn met een vertaling naar de Vlaamse situatie. Ook de maatregelen, gekoppeld aan een overschrijding van de richtwaarde, die gesteld zijn in artikel 13 van de richtlijn, zijn mee opgenomen in artikel 18. Deze artikels zijn ook gelijklopend met het artikels 13 en 14 van het drinkwaterbesluit.

Deze verplichtingen gelden voor alle waterleveranciers.

Artikel 20
Dit artikel vraagt om na een afwijking van de kwaliteitseis en bij een calamiteit (ernstige bedreiging van de volksgezondheid) een evaluatie te maken. Ook deze verplichting is nu al opgenomen in het drinkwaterbesluit (artikel 15 §7) en wordt nu ook van toepassing voor private waterleveranciers.

Afdeling 6. Afwijkingen

Artikel 21
Dit is een overname van het artikel 15 van de Europese richtlijn. Dit artikel geeft de minister de bevoegdheid om afwijkingen toe te staan op de parameterwaarden als er geen gevaar is voor volksgezondheid. Een advies van de bevoegde entiteit Volksgezondheid is dan ook onontbeerlijk.

In uitzonderlijke gevallen kan ook de bevoegde entiteit Leefmilieu, na advies van de bevoegde entiteit Volksgezondheid, voor een bepaalde parameterwaarde het maximum vastleggen, als er herstelmaatregelen genomen worden en als die overschrijding van de parameterwaarde beperkt is tot maximaal 30 dagen. Dit maakt nu al deel uit van het drinkwaterbesluit (artikel 7 §3).

In paragraaf 5 van dit artikel is ook opgenomen dat de verbruikers moeten geïnformeerd worden.

Hoofdstuk 3. Kwantiteitsaspecten levering water bestemd voor menselijke consumptie

Dit hoofdstuk verzamelt alle aspecten rond de kwantiteit van het water bestemd voor menselijke consumptie.
Dit hoofdstuk is opgedeeld in volgende afdelingen:

- Afdeling 1. Toegang tot water bestemd voor menselijke consumptie
- Afdeling 2. Verzekeren van de waterlevering

Afdeling 1. Toegang tot water bestemd voor menselijke consumptie

Artikel 16 Toegang tot water is een nieuw accent dat gelegd wordt in de Europese richtlijn dit als een invulling van het burgerinitiatief Right2Water.
In dit besluit is deze toegang tot water bestemd voor menselijke consumptie terug te vinden in

- artikel 22
- artikel 23

Toegang tot water heeft duidelijke linken met de acties water opgenomen in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding[16].
Daarnaast is de toegang tot water niet voor iedereen zo evident als je niet kunt aansluiten op het openbaar waterdistributienetwerk. Hier zijn linken met het eerdere Putwateractieplan[17].

<u>Artikel 22</u>

De Europese richtlijn geeft aan de lidstaten belangrijke opdrachten:

- beter zicht krijgen op diegenen die geen toegang hebben tot drinkwater en de toegang voor hen verbeteren;
- gebruik van kraanwater bevorderen door
    - tappunten te voorzien in openbare ruimtes (binnen en buiten);
    - bewustmakingsacties, aanmoedigen van gebruik van kraanwater.

De groep van kwetsbare mensen en de gemarginaliseerden mensen mogen we niet vergeten. Deze specifieke doelgroepen worden nu ook meegenomen in het Vlaams armoedebeleid. De Europese richtlijn geeft een opsomming mee (in 35 van de preambule) dat ten minste volgende groepen deel uitmaken van deze doelgroepen: vluchtelingen, nomadische gemeenschappen, dak- en thuislozen en minderheidsculturen zoals de Roma en Travellers, ook als zij sedentair leven. Deze opsomming is dan ook opgenomen in het besluit.

Om invulling te geven aan de richtlijn is er voor gekozen om te werken via actieprogramma's:

- een actieprogramma om de toegang tot drinkwater te bevorderen
- een actieprogramma om kraanwater te promoten

De waterbedrijven zorgen voor een input. De waterbedrijven hebben een belangrijke link met de gemeenten: zij voorzien, in opdracht van de gemeente, de inwoners van drinkwater via een openbaar waterdistributienetwerk.

Paragraaf 1 geeft de waterbedrijven de opdracht om om de 5 jaar (eerste keer uiterlijk één jaar de inwerkingtreding) een evaluatie te maken over de toegang tot water.
De keuze om een evaluatie te vragen om de 5 jaar is gekoppeld aan de 5 jarige cyclus van het Vlaams actieplan armoedebestrijding (VAPA)[18]. Het huidige VAPA loopt voor de periode 2020 tot 2024. Dit VAPA (2020-2024) bevat een aantal wateracties zoals 7.5.5 Uitwerken kader universele toegang tot water. De Klankbordgroep AWVR fungeert als VPAO en als forum voor de concrete uitwerking van de VAPA-wateracties. In het volgende VAPA zal voldoende aandacht besteed worden aan de verder opvolging van toegang tot water en het bestendigen van de Klankbordgroep AWVR.

---

[16] Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024 via deze link:
https://www.vlaanderen.be/publicaties/vlaams-actieplan-armoedebestrijding-2020-2024
[17] Te vinden op de website van de VMM via volgende link:
https://www.vmm.be/wetgeving/actieplan_putwater_2015_tw.pdf
[18] Opgenomen in artikel 5 van het decreet betreffende de armoedebestrijding van 21 MAART 2003

Wat de evaluatie moet bevatten, valt uiteen in twee delen. De analyse rond de aansluitbaarheid is een duidelijke opdracht voor de waterbedrijven. Deze analyse gebeurde een eerste keer in het kader van het Putwateractieplan. Een actualisatie dringt zich op. Naast de zuiver technische analyse (a en b), is er ook mee opgenomen om een informatiecampagne uit te werken om niet aangeslotenen te overtuigen om aan te sluiten of de alternatieve bronnen te gebruiken.

De tweede analyse gaat specifiek over de toegang tot water van de specifieke doelgroep met een beschrijving van de al bestaande en mogelijk nieuwe initiatieven. De analyse start met het identificeren van de relevante overheden, diensten en verenigingen[19]. Daarna gebeurt de bevraging van de relevante stakeholders. Deze analyse gebeurt door de waterbedrijven mee ondersteund door de gemeenten en door de bevoegde entiteiten.

Op basis van de input van de waterbedrijven maakt de bevoegde entiteit Leefmilieu in overleg met alle betrokkenen die een rol kunnen spelen, een actieprogramma op (paragraaf 2). Ook de afstemming met het lokaal materialenplan[20] wordt verzekerd.
De waterbedrijven berekenen de impact van de acties op het tarief van de waterfactuur.
Gelet op mogelijke betrokkenheid van heel wat andere beleidsdomeinen – en in de eerste plaats van beleidsdomein Welzijn maar ook Onderwijs, Sport, Cultuur, …, wordt dit actieplan voorgelegd aan de Vlaamse regering.

In paragraaf 3 is opgenomen dat de waterbedrijven de aan hen toegewezen acties uitvoeren. Dit kan gebeuren door een samenwerkingsverband. Hier denken we in de eerste plaats aan AquaFlanders.

In de Europese richtlijn staat dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat er buiten en binnen in openbare ruimtes tappunten geplaatst moeten worden. Ook voor deze taak lijken de waterbedrijven de logische partner (paragraaf 4)[21].

Daarnaast krijgen de waterbedrijven ook de opdracht om te communiceren en te sensibiliseren rond kraanwater en campagne te voeren voor het promoten van kraanwater, o.a. in het kader van gezond leven[22]. De waterbedrijven stellen ook hiervoor een actieprogramma op en leggen dit voor aan de bevoegde entiteit. Bij de acties wordt een kostenraming toegevoegd en de impact op de kostprijs voor water.
Deze taken voeren de waterbedrijven of AquaFlanders nu al uit[23].
Ook opgenomen is dat de actieprogramma's voorgelegd worden aan de bevoegde entiteiten. De reden hiervoor is tweeërlei. In eerste instantie wil de overheid – als regisseur – op de hoogte zijn van deze acties. In tweede instantie checkt de bevoegde entiteit ook of deze acties passen binnen de visie van het toezichtskader. Een voorbeeld hiervan is de aanbeveling dat het aanbieden van kraanwater op school enkel kan als er zekerheid is dat er in de tappunten die gebruikt worden geen loodprobleem is.

Artikel 23
Het bestaande artikel 19 van het drinkwaterbesluit is overgenomen in paragraaf 1 en 2.

[19] We denken aan OCMW, CAW, …, armoedeverenigingen en Vlaamse overheden zoals OVAM, gelinkt aan gezondheid, bevoegd voor onderwijs, sport, welzijn, cultuur, etc.
[20] Openbaar onderzoek van het lokaal materialenplan 2023-2030 liep tot 31 juli 2022.
[21] Bijvoorbeeld webpagina bij De Watergroep: https://www.dewatergroep.be/nl-be/drinkwater/extra-services/drinkwatertappunten
[22] Voedingsdriehoek en drank: https://www.gezondleven.be/themas/voeding/voedingsdriehoek/dranken
[23] Campagne drink kraanwater van AquaFlanders: https://www.kraanwater.be/

Gekoppeld aan het belang van de toegang tot water, zijn in dit artikel nog een aantal andere paragrafen toegevoegd, toegewezen aan de openbare waterleverancier. Met deze beide aanvullingen wordt uitvoering gegeven aan acties van het putwateractieplan[24].

Zo moet hij op vraag van de titularis (paragraaf 3) advies geven over alternatieve manieren voor drinkwater op een locatie die niet aansluitbaar is.

Voor de woningen waarvoor geen aansluiting mogelijk is op het openbaar waternetwerk en waar de woning gebruikt wordt als hoofdverblijfplaats, voert het waterbedrijf – enkel op vraag van de titularis – een controle uit van het water dat gebruikt wordt als drinkwater (paragraaf 4). Deze analyse is kosteloos, net zoals het advies dat verleend wordt. In dit artikel is ook opgenomen dat het waterbedrijf dit aanbod – gratis analyse en advies – bekend moet maken.

Afdeling 2. Verzekeren van de waterlevering

Enkel het laatste artikel – 29 – van deze afdeling is een omzetting van de richtlijn. De andere artikels van deze afdeling zijn grotendeels een overname van de bestaande artikels 3/1 en 14/1 uit het drinkwaterbesluit. Een aantal aanpassingen zijn nodig om af te stemmen op het nieuwe jargon en evoluties. Zo zijn hier dan ook taken toegevoegd aan de private waterleverancier met een waterdistributienetwerk.

<u>Artikel 24</u>
Dit artikel start met de centrale doelstelling 'instaan van een duurzame drinkwatervoorziening'.

Belangrijke instrumenten hiervoor zijn:
- het leveringsplan (§2)
- het langetermijnvoorzieningsplan (§3)

Naast de openbare waterleverancier moet ook de private waterleverancier met een waterdistributienetwerk een leveringsplan hebben.

De langetermijnvoorzieningsplanning is enkel een verplichting voor de openbare waterleverancier.

Beide plannen zijn interne plannen. Deze plannen van de waterbedrijven worden niet openbaar gemaakt. Ze bevatten nl. gevoelige informatie over bijvoorbeeld kritieke infrastructuur. De openbare waterleveranciers vallen onder de federale regelgeving van kritieke infrastructuur en cybersecurity[25]. Tussen de bevoegde overheid en de waterbedrijven moeten ook afspraken gemaakt worden over hoe deze gevoelige informatie uitgewisseld wordt.

Deze plannen (leveringsplannen en langetermijnvoorzieningsplannen) van de verschillende openbare waterleveranciers waren de basis voor het *Strategisch plan waterbevoorrading in Vlaanderen - Drinkwaterbevoorrading via openbare waterdistributie*[26]. Dit strategisch plan bevat ook de strategische investeringen van de waterbedrijven.

---

[24] https://www.vmm.be/wetgeving/actieplan_putwater_2015_tw.pdf
[25] Wet van 7 april 2019 tot vaststelling van een kader voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen van algemeen belang voor de openbare veiligheid
Wet van 1 juli 2011 betreffende de beveiliging en de bescherming van de kritieke infrastructuren
[26] https://www.vmm.be/publicaties/strategisch-plan-waterbevoorrading-in-vlaanderen-drinkwaterbevoorrading-via-openbare-waterdistributie

De inhoud van het langetermijnvoorzieningsplan is uitgebreid t.o.v. het drinkwaterbesluit. Naast de aspecten die in het drinkwaterbesluit zijn vastgelegd, is toegevoegd dat de waterbedrijven ook rekening moeten houden met de impact van de klimaatverandering en een gedetailleerd investeringsprogramma voor de eerste 6 jaar moeten voorleggen. Door deze laatste toevoeging is er een afstemming met de 6 jaar van de tarifaire periode. Zo is er een koppeling en afstemming tussen het tariefbeleid en het operationeel beleid en verhogen we het inzicht in het investeringsbeleid van de waterbedrijven. Daarnaast wordt er in dit plan gezien de volksgezondheidskundige impact voor kwetsbare groepen extra aandacht besteed m.b.t. kwaliteit en bedrijfszekerheid aan kwetsbare locaties zoals zorgvoorzieningen.

Ook wat de bevoegde entiteit zal checken bij de doorlichting van deze langetermijnvoorzieningsplannen is aangevuld met volgende punten:
- het toetsen van de visie en de geplande en te onderzoeken investeringen aan de beleidsvisie en gekende knelpunten, zwakheden of kansen;
- na te gaan of opportuniteiten voor structurele samenwerking en gezamenlijke investeringen in kaart gebracht en geëvalueerd werden en benut.

Door deze extra punten op te nemen, kan de overheid meer sturend optreden.

Artikel 25

Dit artikel is een overname van het drinkwaterbesluit en bepaalt de modaliteit rond de nooddrinkwatervoorziening (moet voldoen aan de kwaliteitseisen van water bestemd voor menselijke consumptie) en noodwatervoorziening. De verplichting voor noodrinkwatervoorziening of noodwatervoorziening wordt uitgebreid naar de private waterleverancier. Ook zij moeten instaan in een noodvoorziening als er geen water of geen drinkwater meer uit de kraan komt.

Ook de melding van onderbreking van de waterlevering (paragraaf 2) is uitgebreid, die geldt nu zowel voor de openbare als de private waterleverancier. Nieuw is ook dat een onderbreking van meer dan 24 uur in de waterlevering aan publieke gebouwen categorie 1, gemeld moet worden aan bevoegde entiteit. Dit geeft deels invulling aan *artikel 16 Toegang tot water bestemd voor menselijke consumptie* van de richtlijn.

Artikel 26

Dit artikel is ook een overname van het drinkwaterbesluit en legt vast dat de waterbedrijven een nood- en interventieplan moeten hebben.
Nieuw is de toevoeging van de term *bedrijfscontinuïteitsplan*. Een bedrijfscontinuïteitsplanning is een gangbaar instrument voor verzekeren van de bedrijfsvoering. Dit wordt nu dus wettelijk verankerd.

Dit artikel wordt verruimd. Ook de private waterleverancier met een waterdistributienetwerk krijgt dezelfde verplichtingen.

Artikel 27

In artikel 27 is de meldingsverplichting en de acties opgenomen in geval van een ernstige bedreiging voor de continuïteit van de waterlevering vanuit kwantitatief oogpunt.
Dit artikel werd als laatste wijzing van het drinkwaterbesluit (18 oktober 2019) ingevoerd als artikel 14/1 en wordt dan ook overgenomen.

In paragraaf 1 en 3 is er een uitbreiding naar de private waterleverancier met een waterdistributienetwerk.
Paragraaf 2 geldt enkel voor de openbare waterleverancier. De minister, de gouverneur of in uitzonderlijke gevallen de burgemeester, kan tijdelijke beperkingen op het gebruik van kraanwater opleggen.

Artikel 28

Net zoals bij kwaliteitsproblemen, moet voor de kwantiteitsproblemen een evaluatienota opgemaakt worden. Dit is een overname van het drinkwaterbesluit (artikel 15 §7.). Ook de private waterleverancier met een waterdistributienetwerk krijgt deze verplichting opgelegd.

Artikel 29
De nieuwe richtlijn legt een focus op lekverliezen en vraagt de lidstaten om een beoordeling te maken van de lekverliezen en de opties om deze verder terug te dringen te evalueren. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van de ILI-meetmethode ("infrastructural leakage index" of "ILI") of een andere geschikte methode.
Uiterlijk op 12 januari 2028 legt de Commissie een drempel vast. Wordt die niet gehaald worden, dan moet Vlaanderen een actieplan indienen.

Dit artikel bestaat uit vier paragrafen. Paragraaf 2 geldt enkel voor de openbare waterleverancier. De aanpassingen aan het streefdoel om lekverliezen terug te dringen, kunnen namelijk een bijsturing van het tariefplan impliceren

In de eerste paragraaf is opgenomen dat 6 maanden na goedkeuring van het besluit de waterleverancier een beoordeling heeft van het lekverlies en een streefdoel vastgelegd heeft voor reductie van lekverliezen. Daarnaast moet de waterleverancier ook een actieplan hebben met een inschatting van de eraan gekoppelde uitgaven.
Jaarlijks moet de ILI gerapporteerd worden met overzicht van de uitgevoerde investeringen en van desgevallend een bijgestuurd actieplan (paragraaf 3).

Artikel 1 §3 geeft de bevoegde minister het mandaat om KPI's en doelstellingen vastleggen. Voor de ILI kan zo de streefwaarde van de Blue deal van 0,5 vastgelegd worden.

Hoofdstuk 4. Informatie aan het publiek

Artikel 30
De Europese richtlijn stipuleert heel duidelijk wat er allemaal moet ontsloten worden en op welke wijze (in de meest geschikte en makkelijk toegankelijke vorm). Het aantal gegevens dat moet worden ontsloten is aanzienlijk maar wordt nu al in belangrijke mate ontsloten door de waterbedrijven. Er werd dan ook de keuze gemaakt dat de waterbedrijven deze taak op zich nemen. Ook voor de private waterleveranciers wordt verwacht dat zij instaan voor de gevraagde gegevensontsluiting.

Artikel 31
Dit artikel maakt het mogelijk dat iedereen aan de waterleverancier, openbaar of privaat, gratis passende en recente informatie kan opvragen over de kwaliteit van het drinkwater.
Ook dit is een overname van de Europese richtlijn.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Artikel 32
Dit artikel geeft aan de bevoegde entiteit Leefmilieu de taak om in staan voor de rapportering aan Europa van een hele reeks van cijfers en informatie over de implementatie van de richtlijn.

Artikel 33
Dit artikel heft het drinkwaterbesluit van 13 december 2002 op.

Artikel 34

Artikel 34 geeft de beide bevoegde ministers de opdracht om dit besluit uit te voeren.

Bijlage I Parameters en parameterwaardes (a), aandachtstoffen en richtwaarde (b)
Deze bijlage is opgedeeld in twee blokken (a en b). In Vlaanderen zijn er naast parameters ook aandachtstoffen en richtwaarden.

Bijlage Ia - Parameter en parameterwaarde die worden gebruikt om de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie te beoordelen bestaat uit 5 delen:
DEEL A - Microbiologische parameters
DEEL B - Chemische parameters
DEEL C - Indicatorparameters
DEEL D - Aanvullende parameters
DEEL E - Relevante parameters voor de risicobeoordeling van huishoudelijke leidingnetten

Voor de eerste 3 delen is dit een bijna een 1 op 1 overname van de Europese richtlijn, afgestemd op het huidige drinkwaterbesluit. DEEL D bevat aanvullende parameters die informatie geven over de karakteristieken van het drinkwater.

Belangrijke nieuwe chemische parameter – opgenomen onder DEEL B - is PFAS. In de Vlaamse wetgeving zijn beide opties en de bijhorende parameterwaarde die opgenomen zijn in de Europese richtlijn overgenomen nl. *Som van PFAS* en *PFAS-totaal*.
PFAS-totaal is de som van alle individuele perfluorverbindingen die opgenomen zijn in de WAC/IV/A/025.
Som van PFAS is de som van per- en polyfluoralkylstoffen die risicovol worden geacht voor water bestemd voor menselijke consumptie. Dit is een subcategorie van stoffen onder *PFAS totaal*. Deze som van PFAS bestaat minimum uit 20 stoffen die ook expliciet vermeld zijn in de bijlage.
EFSA publiceerde in 2020 een gezondheidskundige advieswaarde voor de som van 4 individuele PFAS uit de lijst van 20 PFAS. Deze advieswaarde vertaalt zich naar een waarde voor drinkwater van afgerond 4 ng/l. In het VMM-rapport Perfluorverbindingen in drinkwater - 2021[27] is getoetst aan paramaterwaarde voor de som van PFAS uit de Europese richtlijn en aan de waarde die afgeleid kan worden op basis van het EFSA 2020 advies voor 4 PFAS. In grote delen van Vlaanderen voldoet het drinkwater nu al aan de beide toetsingswaarden. In een aantal gebieden wordt de EFSA 2020 advieswaarde op dit ogenblik niet gehaald en beperkt overschreden. Om navolging te geven aan het EFSA 2020 advies wordt een streefwaarde van 4 ng/l voor de EFSA 2020 PFAS opgenomen die verondersteld wordt om binnen een overgangsperiode van maximaal 5 jaar te worden nageleefd. Deze overgangsperiode is nodig om de waterleveranciers de tijd te geven om hun zuivering aan te passen of andere maatregelen te nemen.
Daarnaast is in het ontwerp bij beide parameters opgenomen dat de bevoegde ministers de vastgelegde parameterwaarde jaarlijks evalueren en rapporteren aan de Vlaamse regering. Indien nodig, worden deze parameterwaarde bijgesteld in het licht van zowel de wetenschappelijke inzichten inzake de effecten van PFAS op de mens als de vooruitgang op vlak van zuiveringstechnieken voor de verwijdering van PFAS uit water. Verder wordt ingezet op het verder beschermen van de wateronttrekkingsgebieden zodat volgens artikel 7 van de kaderrichtlijn water de zuiveringsinspanningen voor de productie van drinkwater zo laag mogelijk worden gehouden.

Naast PFAS zijn volgende parameters toegevoegd (opgenomen in de richtlijn en niet in het vorige drinkwaterbesluit): bisfenol A, gehalogeneerde azijnzuren (HAA5), microcystine-LR, PFAS en uraan.

Voor de nieuwe parameters voorziet de Europese richtlijn in een overgangsperiode tot 12 januari 2026 zowel voor wat betreft monitoring als het respecteren van de parameterwaarden. Er wordt

[27] https://www.vmm.be/publicaties/perfluorverbindingen-in-drinkwater-2021

geen gebruik gemaakt van deze overgangsperiode voor betreft de monitoring. Voor al deze nieuwe parameters zijn reeds analysetechnieken beschikbaar met uitzondering van een methode voor het analyseren van het totaal aan PFAS. Daarom wordt voorzien dat er voor deze parameter gewerkt wordt met de lijst van PFAS die volgens de WAC (Wateranalysecompendium water) meetbaar zijn.

De parameterwaarde van lood en chroom is aangepast in de Europese richtlijn. Voor lood geldt een parameterwaarde van 5 µg per liter en voor chroom geldt een parameterwaarde van 25 µg/l. De overgangsperiode voor beide parameters loopt tot 12 januari 2036, tot 11 januari 2036 geldt nog de parameterwaarde van 10 µg per liter voor lood en 50 µg/l voor chroom.
Voor seleen werd de parameterwaarde versoepeld naar 20 µg/l.

Voor pesticiden is de definitie overgenomen uit de richtlijn. Ook de omschrijving van relevante metaboliet (van een pesticide) is opgenomen.

Daarnaast liggen in het kader van de Vlaamse context nog volgende aanpassingen voor bij de lijst van de chemische parameters:

- De parameter PAK's bestaat in uit de *som van 10 individuele PAK's* (dit zijn er zes meer dan in de Europese richtlijn). Deze uitbreiding is nodig omdat ook andere PAK's regelmatig vastgesteld worden in het drinkwater. Het uitbreiden van de lijst van individuele PAK's zorgt ervoor dat ook voor deze PAK's de nodige herstelmaatregelen genomen worden.
- Voor *nitriet* wordt de Europese norm overgenomen, dit is een versoepeling t.o.v. de huidige parameterwaarde die aangewezen is in functie van de intergewestelijke afstemming van het normenkader.
- Voor arseen is in de opmerking opgenomen dat de waterleverancier ernaar streeft om de waarde van 5 µg/l niet te overschrijden. Uit de studie[28] in opdracht van het Agentschap Zorg en Gezondheid blijkt dat, wegens de gezondheidsrisico's verbonden aan arseen, er gestreefd moet worden naar een zo laag mogelijke concentratie van arseen in drinkwater.
- Niet weerhouden uit het bestaande drinkwaterbesluit en ook niet opgenomen in de richtlijn: styreen, xyleen trichlorobenzeen totaal. Deze stoffen worden ook niet meer aangetroffen in drinkwater.

Parameter die niet op de lijst van Europa staat en toegevoegd is aan de DEEL B, is perchloraat. Op basis van de methodiek 'Niet genormeerde chemische stoffen in drinkwater'[29], opgesteld door de VMM in samenwerking met het Agentschap Zorg & Gezondheid, blijkt dat het voor perchloraat aangewezen is om een parameterwaarde vast te leggen. Perchloraat is terug te leiden naar munitie uit de eerste wereldoorlog (via bodemverontreiniging) en door het zuiveringsproces (gebruikt als desinfectie). In het rapport kwaliteit van het drinkwater – 2020 werd geen enkele keer de waarde van 13µg/l overschreden[30].

In DEEL C - Indicatorparameters – zijn naast de Europese parameters en parameterwaarden ook de volgende parameters overgenomen uit het bestaande drinkwaterbesluit: vrije chloorresten, temperatuur en saturatie-index. Deze saturatie-index werd toegevoegd in 2017 (21 oktober 2017) om de agressiviteit van het water beter te kunnen opvolgen. Agressief water kan ervoor zorgen dat asbestvezels loskomen uit de verzelcementleidingen. De aanleiding was het rapport Asbest in drinkwater. Evaluatie en opvolging - 2015[31]. Eén van de aanbevelingen was het toevoegen van deze saturatie-index.

Daarnaast is parameter zink opgenomen als indicatorparameter, in het vorige besluit was dit nog een aanvullende parameter. De parameter zink geeft informatie over risico's aanwezig in het

[28] KWR, 2016 - Arseen in Vlaams drinkwater, Normstelling, gezondheidsrisico's en interventiemogelijkheden
[29] https://www.vmm.be/water/drinkwater/kwaliteit#section-1
[30] Pagina 88 van rapport Kwaliteit van het drinkwater – 2020 – https://www.vmm.be/publicaties/kwaliteit-van-het-drinkwater-in-2020
[31] https://www.vmm.be/publicaties/asbest-in-drinkwater-evaluatie-en-opvolging-in-2015

huishoudelijk leidingnet (corrosie). Corrosie kan zorgen voor een voedingsbodem voor microbiële bloei.

Belangrijke algemene opmerkingen opgenomen in DEEL C is dat het water niet agressief of corrosief mag zijn. Dit geldt vooral voor water dat een behandeling ondergaat (demineralisatie, ontharding, membraanbehandeling, omgekeerde osmose, enz.).

DEEL D – aanvullende parameters - zijn de parameters waarvoor de richtlijn vraagt om informatie ter beschikking te stellen aan de gebruikers (zie bijlage VI – Informatie voor het publiek – punt 3). Deze parameters zijn: calcium, kalium, magnesium en hardheid: belangrijke kenmerken van het water voor de gebruiker. Voor deze parameters zijn geen parameterwaarden opgenomen. Voor de totale hardheid is als opmerking opgenomen dat na centrale behandeling (dit betekent door de waterleverancier) er een minimale hardheidseis van 10 Franse graden is en dat de voorwaarden van de saturatie-index moet voldoen worden.

DEEL E bevat de lijst de parameters en de parameterwaarden die gekoppeld zijn aan het huishoudelijk leidingnet. De Europese lijst (daar Deel D) bevat 2 parameters (lood en Legionella).
De Vlaamse lijst bevat enkel lood.
De opvolging van de parameter Legionella maakt geen onderdeel uit van het drinkwaterbesluit. In Vlaanderen valt dit onder de bevoegdheid van de minister van Volksgezondheid en is de regelgeving vervat in het Legionellabesluit[32], omwille van de technische specificiteit voor het leidingnet en de randomstandigheden voor voorkomen, bloei en impact, en de thematische aansluiting met Legionellarisico's op andere plaatsen dan deze m.b.t. water voor menselijke consumptie (koeltorens, water vernevelingsinstallaties, whirlpools, waterzuiverings- en vergistingsinstallaties, …), en de thematisch aansluiting met het preventief gezondheidsbeleid infectieziektenbestrijding.

Bijlage Ib - aandachtstoffen en richtwaarden
In de Europese richtlijn zijn twee aandachtstoffen opgenomen. De richtwaarde voor deze twee stoffen werd op 19 januari 2022 vastgelegd door de Europese commissie[33].
Vlaanderen kan zelf andere stoffen toevoegen die voor onze regio van belang zijn. In dit besluit zijn geen extra stoffen toegevoegd.

Bijlage II Monitoring
Ook deze bijlage bevat een aantal delen:
- Deel A - Algemene doelstellingen en monitoringsprogramma's
- Deel B1, B2, B3, B4, B5 - Parameters en bemonsteringsfrequenties
- Deel C - Risicobeoordeling en risicobeheer van het watervoorzieningssysteem
- Deel D - Steekproefmethoden en plaatsen van monsterneming

Bijlage II bleef in belangrijke mate ongewijzigd in de nieuwe Europese richtlijn en wordt dus voor het overgrote deel overgenomen uit het drinkwaterbesluit.

DEEL A bevat de algemene doelstellingen en monitoringsprogramma's voor het water bestemd voor menselijke consumptie en geldt voor alle waterleveranciers.

[32] Besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 betreffende de preventie van de veteranenziekte op publiek toegankelijke plaatsen
[33] . COMMISSION IMPLEMENTING DECISION of 19.1.2022: establishing a watch list of substances and compounds of concern for water intended for human consumption as provided for in Directive (EU) 2020/2184 of the European Parliament and of the Council

In dit deel is ook opgenomen dat een monitoringprogramma ook inspecties over het goed functioneren van de installatie kan omvatten. Dus dit is ruimer dan een analyse van waterstalen.

DEEL B omvat 5 delen. Die zijn steeds op dezelfde wijze zijn opgebouwd: (1) algemeen kader, (2) lijst van parameters en (3) bemonsteringsfrequentie.

DEEL B.1 - Parameters en bemonsteringsfrequentie voor de waterleveranciers geldt voor alle waterleveranciers. Hier worden Groep A en B gedefinieerd. Groep A is een beperkte lijst van parameters die als cruciaal worden beschouwd, Groep B bevat alle parameters waarvoor een parameterwaarde is vastgelegd. De meetfrequentie voor beide groepen is verschillend.

De minimale bemonsteringsfrequentie is vastgelegd. Voor type I watervoorzieningssytemen geldt de frequentie vastgelegd in tabel 1. De frequentie is afhankelijk van het gedistribueerde of geproduceerde hoeveelheid.

Voor type II watervoorzieningssytemen is er de mogelijkheid om de frequentie te verlagen voor parametergroep A en B onder specifieke voorwaarden (opmerking 4 en opmerking 3). In beide opmerkingen is verwezen naar de gebruikstoepassing en de aangewende bron. Als het water enkel gebruikt wordt voor bijvoorbeeld douchen wordt het mogelijk om minder te meten. Afhankelijk van welke bron gebruikt wordt (vb. gezuiverd afvalwater versus grondwater) zal deze verlaging al dan niet toegestaan worden.

Voor type II watervoorzieningssytemen zijn de frequenties opgenomen in tabel 2. Het volledige pakket (groep A en B) wordt bij de eerste ingebruikname geanalyseerd en daarna om de 10 jaar. De controle van parameterpakket A moet jaarlijks gemeten worden waarbij gebruik gemaakt kan worden van de opties voor het verlagen van de meetfrequentie. In het drinkwaterbesluit is nu een frequentie opgenomen van 1 keer om de 5 jaar. De hogere frequentie van opvolging van de waterkwaliteit is verantwoord omdat steeds meer andere bronnen dan grondwater (zoals regenwater, gezuiverd afvalwater, …) gebruikt worden voor drinkwaterproductie, aan deze bronnen zijn meer risico's aan verbonden.

Deel B.2 is - specifiek gericht naar de openbare waterleveranciers en de private waterleverancier met waterdistributienetwerk - legt de parameters en bemonsteringsfrequenties vast voor de opvolging van de drinkwaterkwaliteit in publieke gebouwen.
Voor de openbare waterleveranciers is deze verplichting al sinds 2002 opgenomen in de Vlaamse wetgeving. Nu wordt deze verplichting uitgebreid naar de private waterleveranciers met een distributienetwerk. Nieuw is dat er nu een duidelijk set van parameters wordt opgesomd die in dit kader gemeten moeten worden. Het zijn parameters die problemen kunnen geven als gevolg van risico's in de binneninstallatie, dus in de publieke gebouwen zelf. De risico's voor het punt van levering worden opgevangen via de andere monitoringsverplichtingen die op de waterleverancier rusten.

Deel B.3 richt zich naar de gebouwbeheerder die drinkwater tijdelijk opslaat. Welke parameters opgevolgd moeten worden en met welke frequentie is in dit deel opgenomen.
Dit is een uitbreiding van de Vlaamse wetgeving en ingegeven door de risicobeoordeling die de Europese richtlijn oplegt.

Deel B.4 legt de parameters en bemonsteringsfrequentie vast voor drinkwater dat in flessen of andere verpakking geleverd wordt, bijvoorbeeld door de waterbedrijven na een calamiteit, door de civiele bescherming, …dus in het kader van een niet-commerciële activiteit.

Het laatste deel - Deel B.5 gaat over de operationele monitoring. In dit deel zijn ook bedrijfsparameters opgenomen. Dit is een overname van Bijlage II Monitoring Deel A – lid 3 van de Europese richtlijn.

Deel C - Risicobeoordeling en risicobeheer van het watervoorzieningssysteem (overname van Deel C van de richtlijn) is een nieuw deel dat toegevoegd wordt in de richtlijn door de opname van de risicobeoordeling in artikels 8 en 9 die nu niet meer optioneel is. Deze risicobeoordeling is echter niet nieuw in de Vlaamse drinkwaterwetgeving.

DEEL D - Steekproefmethoden en plaatsen van monsterneming is ook een overname van de Europese richtlijn.

Bijlage III Specificaties voor de analyse van parameters
Deze bijlage is opgedeeld in een DEEL A - microbiologische parameters en een DEEL B - chemische parameters en indicatorparameters. Voor beiden zijn prestatiekenmerken gespecifieerd.
In de opmerking bij tabel 1 is de meetonzekerheid gedefinieerd.

Bijlage IV Informatie voor het publiek
De informatie die aan het publiek ter beschikking gesteld wordt, is in deze bijlage gespecifieerd. Voor de openbare waterleverancier en de private waterleverancier die gebruik maakt van een privaat waterdistributienetwerk is dit opgesomd in DEEL A, voor de overige private waterleveranciers in DEEL B. De opsomming in deel A is overgenomen uit de richtlijn.
Voor de private waterleverancier die geen privaat waterdistributienetwerk gebruiken, is de lijst beperkt tot de 5 relevante aspecten.

Bijlage V Informatieoverdracht over het toezicht op de implementatie van dit besluit
Dit is een overname van het artikel van de richtlijn.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het gunstig advies van IF werd bekomen op 22 juni 2022. Het begrotingsakkoord is niet vereist.

Behoudens een budgettaire impact die gekoppeld is aan de invulling die door Europa gevraagd wordt rond de toegang tot drinkwater en dan specifiek het voorzien van binnen- en buitentappunten op openbare locaties en in (overheids)gebouwen, is er geen impact te verwachten van dit besluit op het budget van de Vlaamse overheid. Er is voorzien in de opmaak van een actieprogramma voor het verbeteren van de toegang tot drinkwater in uitvoering van dit besluit. Het ambitieniveau zal in kader van de opmaak van dit actieprogramma worden vastgelegd in dialoog met de relevante administraties binnen de VO en in evenwicht met de beschikbare middelen.

De implementatie van de richtlijn voorziet in extra en meer intensieve uitvoer van het takenpakket- cf. opgesomd onder item C impact op het personeel van de Vlaamse Overheid. Het voorzien van externe expertise ter ondersteuning van de bevoegde entiteiten wordt beoogd voor gezondheidsaspecten, leefmilieuaspecten, operationele of bouwtechnische aspecten en preventie/sensibilisatie. Het benodigde budget voor de ondersteuning kan geraamd worden op 300.000 euro per jaar. Deze zal binnen de beschikbare refertekredieten opgevangen worden.

B. ESR-TOETS

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Ondanks de maximale responsabilisering van de openbare waterleveranciers zijn er voor de invulling van dit besluit 2 VTE (niveau A 111) nodig. Het betreft een minimale versterking van het beschikbare VTE-inzet met 1 VTE voor de bevoegde entiteit Leefmilieu en 1 met VTE voor de bevoegde entiteit Volksgezondheid.

Ten opzichte van de huidige werking zijn volgende taakverruiming aan te merken:

- Een verhoogde opvolging en aansturing van de risico gebaseerde werking van zowel de openbare waterleveranciers maar zeker ook de private waterleveranciers is nodig. Als lidstaat moeten we t.a.v. de Europese Commissie de conformiteit met de bepalingen van de artikels 7, 8, 9 en 10 kunnen garanderen en tevens tijdig en volledig invulling geven aan de rapporteringsverplichting richting de Europese Commissie. In belangrijke mate zal gebruik gemaakt worden van het instrument richtlijnen ten einde de nodige sturing te geven en tevens te komen tot een geharmoniseerde implementatie. De opmaak en periodieke evaluatie en bijsturing van deze richtlijnen en de daaraan gekoppelde opvolging van de correcte toepassing ervan, kan onvoldoende worden gerealiseerd binnen het beschikbaar aantal VTE-kader.
- De uitwerking van het gevraagde beleid rond toegang tot water zijn in belangrijke mate te beschouwen als nieuwe taken. Hoewel we ook hier vooral de openbare waterleveranciers responsabiliseren, is er de nood om richtlijnen op te stellen en te voorzien in een stakeholderdialoog met andere betrokken lokale en gewestelijke overheden gericht op het opstellen van een actieprogramma. Ook over deze aspecten vraagt de Europese Commissie een systematische rapportering. De meer systematische en sluitende opvolging van de niet-aansluitbare putwatergebruikers zal ook zorgen voor meer werk op vlak van het adviseren van gebruikers etc.
- Gekoppeld aan de gevraagde verhoogde aandacht voor lood in drinkwater, is uitrol van een derde actieplan Loodpreventie in drinkwater wenselijk.
- Het beleid rond de materialen in contact met drinkwater dat op Europees niveau wordt uitgerold, vraagt opvolging en implementatie. Hiervoor is er ook een noodzaak om kennisopbouw binnen de VO te kunnen verzekeren.
- De focus op een verhoogde transparantie en rapportering t.a.v. het grote publiek en een betere gerichte informering van de klant, vergroot. Dit vraagt een verhoogde mate van aansturing en opvolging van de openbare waterleveranciers.
- De VMM volgt nu zo'n 100 tal private waterleveranciers op. Gezien de ontwikkelingen rond circulariteit en hergebruik, schat de VMM in dat het aantal private waterleveranciers toeneemt. Gezien de mogelijke risico's op de gezondheid is een betere opvolging dan ook wenselijk.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De gemeenten hebben de bevoegdheid om in te staan voor de openbare waterbevoorrading. De waterbedrijven krijgen de opdracht van de gemeenten om in deze openbare waterbevoorrading te voorzien.

Voor de toegang tot water bestemd voor menselijke consumptie is er een directe relatie met de lokale besturen. Via een stakeholdersanalyse worden de steden en gemeenten nauw betrokken bij de opmaak van de analyse rond de toegang tot water. Een inschatting op de werkbelasting van een gemiddelde gemeente komt op ca. een halve werkdag voor 1 VTE.

De lokale besturen worden ook mee betrokken bij de opmaak van het 5 jaarlijks actieprogramma rond de toegang tot water waar dan vooral het aspect van de plaatsing van drinkwaterfonteinen en het voorzien van infrastructuur voor een desgevallend betere toegang tot kwetsbare groepen relevant is. Er wordt hierover nog geen beslissing genomen en het ambitieniveau zal in dialoog worden vastgelegd in kader van de opmaak van het actieprogramma zelf. De budgettaire impact kan dus niet worden ingeschat op dit ogenblik.

4. VERDER TRAJECT

- 2de Principiële goedkeuring
- Advies Raad van State
- Definitieve goedkeuring

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar tweede principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering inzake de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie;

2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten over het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

6. BIJLAGEN

A. OVERZICHT PER ARTIKEL

Nieuw drinkwaterbesluit	Europese richtlijn 2021/2184	Overname bestaand beleid (BVR 13/12/2002)	Nieuw eigen beleid
Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen			
Art. 1.			
§1. §2.	x	x	
§3			x
Art. 2.			
1°, 2°, 3°		x	
4°	x		x
5°, 6°	x		
7°, 8°, 9°		x	
10°, 11°		x	
12°, 13°, 14°, 15°	x		x
16°	x		
17°, 18°		x	
19°	x		x
20°	x	x	
Art. 3.			
		x	
Hoofdstuk 2. Kwaliteitsaspecten levering water bestemd voor menselijke consumptie			
Afdeling 1. Algemene bepalingen kwaliteit			
Art. 4.			
§1. ,§2. §3.	x	x	
Art. 5.			
§1. §2.	x	x	
§3. §4. §5.		x	
Afdeling 2. Aanleg en eerste ingebruikname van nieuwe watervoorzieningssystemen			
Art. 6.			
§1. §2.			x
§3.	x	x	

Afdeling 3. Risicogebaseerde benadering		
Art. 7.		
§1. §2. §3.	x	x
§4. §5 §6.	x	
Art. 8.		
§1. §2. §3. §4. §5. §6.	x	x
Art 9.		
§1. §2. §3.	x	
§4.		x
§5.	x	
Art. 10.		
§1.	x	
§2.	x	x
§3.	x	
Art. 11.		
	x	
Art. 12.		
	x	
Afdeling 4. Monitoring		
Art. 13.		
§1. §2 §3. §4.	x	x
Art 14		
§1.	x	x
§2.	x	x
Art. 15		
§1. §2.	x	x
Art. 16		
		x
Art 17.		
§1. §2. §3.	x	x
Afdeling 5. Herstelmaatregelen en beperkingen van het gebruik		
Art. 18.		
§1. §2. §3. §4 §5. §6. §7. §8. §9.	x	x
Art. 19.		
§1. §2.	x	x
Art. 20.		

		x	
Afdeling 6. Afwijkingen			
Art. 21.			
§1. §2. §3. §4. §5.	x	x	
Hoofdstuk 3. Kwantiteitsaspecten levering water bestemd voor menselijke consumptie			
Afdeling 1. Toegang tot het water bestemd voor menselijke consumptie			
Art.22.			
§1 §2. §3. §4. §5.	x		
Art. 23.			
§1. §2.		x	
§3. §4.	x		x
Afdeling 2. Verzekeren van de waterlevering			
Art. 24.			
§1. §2 §3		x	
Art. 25.			
§1. §2. §3.		x	
Art 26			
		x	
Art. 27.			
§1. §2. §3.		x	
Art. 28.			
		x	
Art. 29.			
	x		
Hoofdstuk 4. Informatie aan het publiek			
Art. 30.			
§1. §2.	x		
Art. 31.			
	x		
Hoofdstuk 5. Slotbepalingen			
Art. 32.			
	x		
Art. 33.			
	x		

Art. 34.

x

B. KOSTENBEREKENING

totale kostprijs omgerekend per jaar

	totaal	Aquaduin	De Watergroep	Farys	Knokke-Heist	Pidpa	water-link
artikel 6 - nieuw PC	€ 55.553	€ 1.210	€ 42.350	€ 2.420	€ 498	€ 6.655	€ 2.420
artikel 10 - risicobeoordeling binneninstallatie	€ 37.600	€ 6.267	€ 6.267	€ 6.267	€ 6.267	€ 6.267	€ 6.267
artikel 22 - evaluatie aansluitbaarheid	€ 35.064	€ 843	€ 18.247	€ 6.795	€ 512	€ 7.162	€ 1.505
artikel 22 - toegankelijkheidsanalyse - deel waterbedrijve	€ 53.200	€ 2.733	€ 25.533	€ 9.667	€ 2.067	€ 10.467	€ 2.733
artikel 22 - opmaak actieplan - deel waterbedrijven	€ 6.200	€ 6.200	€ 6.200	€ 6.200	€ 6.200	€ 6.200	€ 6.200
artikel 22 - toegang tot water - promotie	€ 34.800	€ 5.800	€ 5.800	€ 5.800	€ 5.800	€ 5.800	€ 5.800
artikel 23 - putwateranalyse - analyse	€ 791.402	€ 1.083	€ 504.543	€ 185.735	€ -	€ 99.095	€ 948
artikel 23 - putwater - administratief	€ 398.990	€ 546	€ 254.368	€ 93.639	€ -	€ 49.959	€ 478
artikel 23 - geen aansluiting	€ 180.780	€ 1.140	€ 112.710	€ 42.060	€ 900	€ 22.860	€ 1.110
artikel 30 - informatie aan publiek	€ 381.784	€ 18.765	€ 161.808	€ 82.546	€ 15.350	€ 70.704	€ 32.609
totaal	€ 1.975.371	€ 44.587	€ 1.137.825	€ 441.128	€ 37.594	€ 285.168	€ 60.070
per klant	€ 0,65	€ 0,74	€ 0,76	€ 0,63	€ 1,42	€ 0,49	€ 0,30
aantal klanten	3.055.536	60.601	1.491.032	698.413	26.453	579.994	199.043